

Подільське СЛОВО

№9 (13/5320) П'ятниця, 1 березня 2019 року

16 сторінок

Тема тижня

П'ять років без нашого Криму

27 лютого п'ять років тому почалася відкрита фаза окупації Криму російськими військами.

Як відомо, так звана прихована фаза розпочалася ще 20 січня 2014 року. Саме тоді на півострові з'явилися вантажівки без номерів, і «зелені чоловічки» — озброєні військові без розпізнавальних знаків. Водночас відбулося створення збройних формувань найманців з місцевих жителів, якими керували офіцери спецслужб і Збройних сил Російської Федерації.

Сепаратистські настрої з'явилися у Криму під час акцій протесту в Києві у грудні 2013-го — лютому 2014-го і досягли піку після усунення від влади Віктора Януковича. 23 лютого в Севастополі відбувся 20-тисячний мітинг, на якому міським головою проголошено громадянина Росії Олексія Чалого, а 26 лютого у Сімферополі — багатотисячний мітинг кримських татар та проукраїнських активістів на підтримку територіальної цілісності України. На противагу йому була організована акція «Русского єдінства», якою керував поплічник російських окупантів Сергій Аксьонов.

Лідер кримських татар Рефат Чубаров згодом згадував: «Ми розійшлися, будучи впевненими, що врятували Крим, себе і Україну. Я її подумати не міг, що станеться».

Особи без знаків розрізнення на позиціях біля будівлі Верховної Ради АРК.

Вранці 27 лютого спецпідрозділи ГРУ Росії захопили приміщення Верховної Ради і Ради Міністрів Криму і вивісили прапор Росії. Тоді ж Верховна Рада Криму на вимогу загарбників оголосила про проведення на півострові референдуму про приєднання до РФ.

Упродовж наступних кількох днів вулиці міст заповнили російські війська. Вони захопили адміністративні будівлі, взяли в облогу гарнізони Збройних сил України, морські порти і аеропорти. Керівництво Росії неодноразово стверджувало, що ці озброєні люди не є російськими військовослужбовцями. Однак після окупації півострова і проведення там фейкового референдуму про статус Криму росіяни визнали, що «зелені чоловічки» були військовослужбовцями ЗС РФ.

Російські військові в кримському селі Перевальне, 4 березня 2014 року.

1 березня 2014 року Рада Федерації Росії підтримала звернення президента Путіна про дозвіл введення російських військ в Україну. Своєю чергою, РНБО України через агресію Росії ухвалила рішення привести Збройні сили України у повну бойову готовність.

Російський затоплений корабель блокує вихід українських суден з озера Донузлав.

16 березня, попри призупинення рішення кримського парламенту Верховною Радою України, так званий референдум щодо статусу Криму провели. Він відбувся з численними порушеннями та фальсифікаціями, за присутності великої кількості озброєних російських військових. Через кілька днів, 18 березня, сепаратистське керівництво півострова підписало в Москві «Договір про прийняття Криму до складу Росії».

Захоплення військової частини в Криму.

Країни світу не стали на бік Росії, не визнали анексії та не відправили до Криму жодної офіційної делегації. Навіть ті держави, яких можна назвати найближчими партнерами РФ, — Білорусь, Казахстан, Таджикистан, Узбекистан — не мають жодних офіційних контактів із окупованою територією. **Показовими є голосування в ООН стосовно «кримських питань» — одразу, як на рентгені, проявляється реальна політична мапа світу. Ті, хто підтримують територіальну цілісність України, і є тим демократичним сучасним світом, в якого є майбутнє. Ті ж, хто голосують разом із Росією (а там можна побачити й КНДР, і Сирію, й інші відомі «оази демократії та прав людини» на кшталт Центрально-Африканської Республіки), наочно демонструють агресивний блок, який готовий заради своїх інтересів йти проти миру та справедливості.** Але таких небагато — назбиралося два з половиною десятка не найзаможніших та передових країн.

І це — ще один доказ того, що світ спроможний назвати агресію агресією, а окупацію — окупацією. Відтак, тепер головне завдання одне — зробити все, щоб ці слова для України перестали бути визначальними. Але зробити це, як кажуть, можна тільки усім миром.

Звісно, усвідомлювати, що від лютого 2014 року минає «ювілейна» дата, — неприємно. Чи могли ми тоді відстояти свій півострів?

Давайте будемо чесними — не могли. І не тільки тому, що країна була обезголовлена, бо коли Революція Гідності вже перемогла, але до керування країною нова влада ще не стала, у нас був період безвладдя.

Ні, ми втратили Крим набагато раніше! Коли віддали його на відкуп регіоналам, коли махнули рукою на питання української мови і російської пропаганди там. Коли дозволили Москві мати на нашій території військові бази — саме з них і вийшли «зелені чоловічки», які почали блокувати в Криму стратегічні об'єкти та українські армійські частини.

Ми програли ще до початку того безпосереднього зіткнення, адже росіяни заздалегідь підкупили там усіх, кого могли: **більшість кримських СБУ-шників, поліціантів та армійських офіцерів вже тоді були завербовані росіянами.** Порушивши присягу, сприяли анексії Криму. Тішить лише, що для більшості з них зрада України завершилася безрадісно, адже навіть росіяни вважають їх неблагонадійними, тому їх перевели служити на Далекий Схід чи на Кавказ.

Але й для решти кримчан, які радо вітали прихід багатой Росії, усе завершилося не так вже й радісно — вони очікували, що Росія зробить з Криму показовий регіон, вітрину, яка демонструвала б могутність Федерації. Натомість із російськими грошима до Криму прийшло справжнє Росія — з її бюрократією, нехлюштовом, казнокрадством та показухою. Звісно, все те було і за часів України, але не в таких масштабах.

Тим часом Росія взялася до наступного етапу окупації — масового переселення в Крим корінних росіян. Їм пропонують переїхати на півострів, гарантують житло, роботу, високі зарплати та всі можливі пільги, зокрема першочергове влаштування дітей у садочки та школи. Роблять усе це за рахунок місцевих мешканців, які втрачають посади, бізнес. З часом навіть «ватні» мешканці півострова, які радо обміняли свої паспорти з тризубом на паспорти з двоголовою куркою, почали скаржитися, що не бачать переваг від перебування під крилом Кремля. У людей наче й зросли пенсії, але дешеві та якісні українські товари зникли. Ціни в кримських магазинах такі, як у Москві, тоді як про московський зарплату в Криму не йдеться.

Коли ми повернемо півострів? Після 2014 року та впродовж років анексії звідти вже виїхала більшість активних прихильників України. Натомість переселилися росіяни, які Крим вважають своїм. 5 років тамтешнє населення зомбує російське телебачення. Тепер Крим переважно заселений ментально чужими людьми. Звісно, не йдеться про корінних кримчан, про дружнє кримсько-татарське населення. Тому, якщо навіть Путін скаже: здаюсь, забирайте Крим, як ми асимілюємо його населення? Як ми його знову зробимо українським? І чи впраємося з таким завданням?

Україна втратила Крим задовго до 2014 року. А 5 років тому ми це нарешті помітили, й тепер час думати, як зробити Крим українським, щойно ми його відвоюємо...

Про пенсійне забезпечення у 2019 році

4

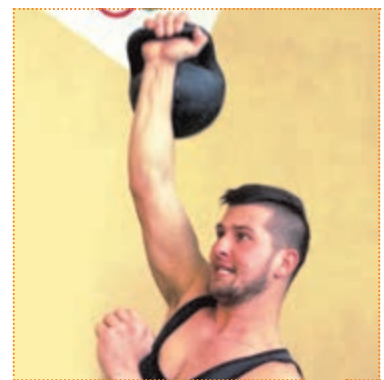
Гість сторінки. Любов Бик

5

Вшанування Героїв Небесної сотні

8

«Спортивна зима» у Велико-гаївській громаді

12

Захистіть свою дитину

14

Офіційне | Сесія

Прийнято нову програму соціально-економічного розвитку району

22 лютого в сесійній залі Тернопільської районної ради відбулася двадцять п'ята сесія районної ради сьомого скликання. Засідання провів голова районної ради Андрій Галайко. У роботі сесії взяли участь Олег Александр Похилый, депутати районної ради, керівники відділів та управлінь райдержадміністрації, Галівки, районоесії взаємодії, установ та підприємств, похильські, селищні голови, працівники виконавчого апарату районної ради, журналісти регіональних ЗМІ.

У ході пленарного засідання було розглянуто 24 питання порядку денного, основними серед яких були — звіт голови Тернопільської районної ради за 2018 рік; звіт голови РДА про виконання програми соціально-економічного та культурного розвитку Тернопільського району за 2018 рік; прийняття нової програми соціально-економічного та культурного розвитку Тернопільського району на 2019 рік та внесення змін до районного бюджету на 2019 рік.

Загалом на контролі в постійних комісіях районної ради — 58 районних програм.

Районна рада прийняла низку звернень до органів і посадовців центральної влади. Загалом депутати підтримали 7 звернень до Президента України, Верховної Ради, уряду та вищих органів державної влади, зокрема органів державного перевезення пенсіонерів Тернопільського району; недопущення завдань збитків аграріям; поліпшення навчально-виховного процесу у Великоберезовицькій ЗОШ I-III ст.; ремонту доріг; надання томосу про авторефалію Православної церкви в Україні; створення об'єднаних територіальних громад у Тернопільському районі.

Важливий засіб здійснення впливу депутатів на вирішення найактуальніших проблем територіальних громад району — це депутатські запити та звернення. За відповідний період на ім'я голови районної ради та його заступника надійшло 462 звернення, з них 5 — колективних та 457 — індивідуальних. На підставі звернень понад 400 осіб, які постійно проживають або працюють на території Тернопільського району, перебувають у складному матеріальному становищі внаслідок стихійного лиха, нещасного випадку, важкого захворювання, інших ускладнюючих обставин, а також 110 мобільних телефонів та їх сім'ї, односторонню грошову допомогу. Загальна сума допомоги становить 1150 тис. грн.

Основними у роботі керівництва ради, постійних комісій, депутатського корпусу, як і раніше, були такі основні напрями: забезпечення програми економічного та соціального розвитку району, цільових програм з інших питань; здійснення ефективного контролю за раціональним використанням бюджетних коштів; сприяння реалізації програми децентралізації влади в Україні, сталому розвитку ОТГ, утвердженню місцевого самоврядування та демократичних суспільних відносин; забезпечення соціальних захисту жителів району; реалізація державної молодіжної та гендерної політики тощо.

Завдяки підтримці депутатів реалізовано один із найважливі-

ших проектів — відремонтовано дороги у селах Ігровця, Чистилів, Почапинці, Драганиця та селищі Велівка Березовиця.

«Протягом звітного року зроблено немало, однак, вважаю, що цей результат був би неможливий без тісної і злагодженої роботи депутатів районної ради, активної участі в роботі постійних комісій та в сесійній залі, добросовісної роботи виконавчого апарату районної ради та плідної співпраці з районною державною адміністрацією. Переконалими, що районна рада сьомого скликання, незважаючи на існуючі проблеми та невирішені питання, довела свою дієздатність, компетентність, професіоналізм у забезпеченні стабільного розвитку району», — підсумував свій звіт голова Тернопільської районної ради Андрій Галайко.

Звітуючи про виконання програми соціально-економічного та культурного розвитку Тернопільського району за 2018 рік, голова Тернопільської РДА Олександр Похилый сказав, що комплексний аналіз показників господарської діяльності Тернопільського району за минулий рік, як і згідно з рейтинговою оцінкою, дали змогу посісти перше місце серед районів області, свідчить про закріплення позитивних тенденцій та стало розвинутою регіону. Доповідач охарактеризував результати у промисловості, сільському господарстві, транспорті, будівництві, зовнішньоекономічній діяльності, розвитку підприємництва, торгівлі та сфери послуг, соціальному захисту населення, охороні здоров'я, освіті та культурі, спорті, молодіжній політиці. Було продемонстровано ролик про досягнення району за минулий рік. Присутні на сесії мали можливість побачити пози-

тивні зміни, в результаті яких поступово стають ошатнішими наші села (ремонт доріг, реконструкція, капітальний ремонт у загальноосвітніх школах, будинках культури, медичних закладах, відкриття спортивних майданчиків, дитячих садочків, майданчиків, реконструкція автобусних зупинок та ін.) «Про успішні виконання програми свідчать такі результати аналізу основних макроекономічних показників розвитку району за 2018 рік (показники наведено за 10 місяців 2018 року): обсяг реалізованої промислової продукції за звітний період становить 2020,9 млн грн; обсяг реалізованої продукції сільськогосподарськими підприємствами — 1673,9 млн грн; загальний обсяг прямих іноземних інвестицій — 5331,3 тис. дол. США; обсяг будівельних робіт — 123 млн грн; обсяг роздрібного товарообігу — 254,9 млн грн», — сказав Олександр Похилый.

На сесії прийнято нову програму соціально-економічного та культурного розвитку Тернопільського району на 2019 рік. Основне завдання Програми спрямоване на створення підґрунтя для поліпшення якості життя та вирішення соціальних питань жителів району за рахунок сталого розвитку району шляхом встановлення балансу між задоволенням сучасних потреб населення і захистом інтересів майбутніх поколінь, включаючи їх потребу в безпечному і здоровому довкіллі. **Досягнення зазначеної мети відповідно до завдань Стратегії розвитку Тернопільської області на період до 2020 року планується здійснити шляхом реалізації наступних пріоритетних напрямів:** підвищення рівня доходів населення, соціальних стандартів життя, створення дієвих механізмів для розвитку громадянського суспільства; сприяння сталому функціонуванню промислового виробництва; забезпечення позитивної динаміки розвитку агропромислового комплексу; сприяння приросту обсягів вітчизняних та іноземних інвестицій; створення умов для розвитку підприємницької діяльності; забезпечення населення району доступним житлом; задоволення потреб усіх споживачів економічно доступними житлово-комунальними послугами; забез-

печення екологічної та техногенної безпеки в районі; забезпечення наповнюваності бюджетів усіх рівнів.

Фінансові питання, а саме: звіт виконання районного бюджету за 2018 рік, міжбюджетні трансферти, внесення змін до районного бюджету на 2019 рік, висвітлення начальника фінансового управління РДА Ольга Казимирів (ці та інші матеріали у розгорнутому виді оприлюднено на офіційному сайті Тернопільської районної ради — www.trrada.te).

На сесії заслухано інформацію про виконання програм: цільові інфекції, СНІДу за 2015-2018 роки; роботи з обдарованою молоддю за 2016-2018 роки; облаштування дитячих ігрових майданчиків за 2016-2018 роки; інформаційно-аналітична та ресурсна забезпечення діяльності РДА за 2017-2018 роки; шефської допомоги військовим частинам та військовим установам Тернопільського гарнізону; підвищення якості організації бюджетного процесу фінансовим управлінням Тернопільської РДА за 2017-2018 роки; сприяння діяльності районної федерації футболу за 2018 рік.

Депутати односторонньо затвердили нові програми, зокрема щодо: забезпечення обороноздатності військових частин, військових установ Тернопільського гарнізону, 83-го окремого батальйону територіальної оборони та проведення мобілізаційних заходів у Тернопільському районі на 2019-2020 роки; підвищення якості організації бюджетного процесу фінансовим управлінням Тернопільської РДА на 2019-2020 роки; інформаційно-аналітична та ресурсна забезпечення діяльності РДА на 2019-2020 роки; розвитку та модернізації первинної медико-санітарної допомоги населенню Тернопільського району на засадах загальної практики - сімейної медицини на 2019-2020 роки.

На сесії затверджено фінансові плани комунального некомерційного підприємства Тернопільської районної ради «Тернопільський районний центр первинної медико-санітарної допомоги» на 2019 рік та комунального некомерційного підприємства Тернопільської районної ради «Тернопільська центральна районна лікарня» на 2019 рік.

Депутати заслухали інформацію про встановлення тарифу на виробництво теплової енергії (1560,19 грн за 1 гКал (без ПДВ), надання одноразової грошової допомоги, затвердження розпоряджень голів районної ради та РДА, дострокове припинення повноважень депутата Дарії Блащак, яка починає працювати на посаді заступника голови Настасівської ОТГ.

Галина ЮРСА – ТРР «Джерело». Фото автора.

До уваги пенсіонерів — одержувачів субсидій!

Об'єднаний Кабінет Міністрів України прийняв рішення щодо монетизації субсидій, відповідно до якого розрахунки за комунальні послуги виплачуватимуть безпосередньо одержувачам субсидій готівкою, починаючи вже з березня.

Перелік всіх осіб, яким виплачують субсидії, формують органи соціального захисту населення. АТ «Укрпошта» скерує кожного одержувачу повідомлення про розмір і період виплат та спосіб отримання цих коштів.

Особам, які одержують пенсії, виплата житлових субсидій здійснюватиметься

через Пенсійний фонд України одночасно з виплатою пенсії. Кошти будуть перераховувати на рахунок пенсіонерів у банківських установ або на рахунок підрозділів АТ «Укрпошта» для подальшої доставки пенсії та субсидії. При цьому, банківські установи проінформують своїх клієнтів про надходження коштів.

Тернопільське об'єднане управління Пенсійного фонду України Тернопільської області.

Нагадаємо, що виплата пенсій та субсидій буде здійснюватися синхронно з 4 по 25 число кожного місяця.

Справи в громаді

Є один закон в людей і квітів —
Де ростем, там мусимо цвісти

Сесія Байковецької сільської ради, яка відбулася 20 лютого, затвердила логотип і гасло громади. Рішення прийняте з метою популяризації громади, її економічного, культурного і туристичного потенціалу, формування позитивного іміджу в Україні та за кордоном.

Промоційний логотип і гасло — це символіка громади. Вони є унікальними, пізнаваними та асоціюються виключно з Байковецькою громадою.

Логотип Байковецької ОТГ — це, подане в русі, як знак безперервного розвитку, доско-

налості, оновлення, і промені сонця — символ життя, тепла, відродження.

У ці знаки-символи інтегрований напис «Байковецька громада».

Графічний елемент логотипу поєднує кольори логотипу, помаранчевий та насичений жовтий.

Слова гасла «Де ростем, там мусимо цвісти», взяті з поезії відомого тернопільського поета Михайла Левицького.

Основний зміст, закладений у гаслі: жити і працювати в громаді. Це означає бути її патріотом, докласти всіх зусиль для її процвітання й розвитку.

Створення туристично-відпочинкових комплексів

Під час розробки Стратегії розвитку Байковецької об'єднаної територіальної громади на 2017-2025 роки фахівці звернули увагу на те, що мешканці сіл скаржилися на відсутність облаштованих місць для організованого відпочинку на природі.

У зв'язку з цим створення відпочинкових та оздоровчих закладів є одним із основних напрям-

ків розвитку громади. Саме тому на лютневій сесії сільської ради було ухвалено рішення про надання дозволу на розроблення детального плану території під розміщення рекреаційних об'єктів у селах Дубівці та Шляхтинці.

Утім, цей процес стартував ще раніше, коли було прийнято таке ж рішення щодо села Курники.

Аграрна Тернопільщина

Весна покликала у поле

Хоча ще біло-рудими пасмами де-не-де на ланах озимих лежить сніг, механізатори ТОВ «Вікторія» вийшли у поле. Один із перших агрозаходів — дворазове підживлення озимих культур пшениці, ячменю, ріпаку.

— В оперативні строки нам необхідно підживити 1100 гектарів озимого кліну в господарстві, — каже головний агроном Сергій Якимець. — Тепер справа за механізаторами. Вони мають багатий практичний досвід. Не люблять хвалитися, але закономірністю для колективу хліборобів ТОВ «Вікторія» стали 70-центнерні урожаї ранніх зернових та зернобобових культур. Щедрим доріддям торік потішили й технічні та енергетичні культури — соя, ріпак, зернова кукурудза, цукрові буряки. Минулого року не сіяли соняшник — дали можливість відпочити полям, що були під цією культурою. Довелося трохи переструктурувати сівозміни. Цьогоріч весь насіннєвий фонд ярини готовий, насіння кондиційне, має високий процент сходження рослин.

— На ланах Тернопільщини, — каже начальник відділу рослинництва департаменту агропромислового розвитку ГОДА Надія Воскресенська, — вже підживлено 112,7 тис. га озимих, зокрема 105,4 га озимої пшениці провідних високоврожайних сортів та гібридів вітчизняної і зарубіжної селекції, 7,2 тис. га ячменю імпортованих сортів, 0,1 тис. га жита, 46,7 тис. га озимого ріпаку. Стан рослин — задовільний.

У сільгоспідприємствах області готують, транспортне забезпечення, нагромаджено необхідну кількість мінеральних добрив. А головне — люди налаштовані оптимістично й очікують на щедрий урожай 2019 року.

Ярослав БАЧИНСЬКИЙ, фото автора.

Механізатор Юрій Заполух.

Тракторист Зеновій Гурал під час навантаження мінеральних добрив.

Кримінал

Небезпечний вибуховий пристрій вилучили у жителя с. Малий Ходачків працівники Тернопільського районного відділення поліції. Чоловік зберігав небезпечні предмети у власному будинку.

Поліцейські отримали оперативну інформацію, що чоловік може зберігати на господарстві небезпечні предмети. Під час санкціонованого обшуку правоохоронці знайшли предмет, схожий на гранату, запал до неї та димову шашку і скерували на експертизу до Тернопільського відділення експертно-криміналістичного центру. Як пояснив начальник Тернопільського відділення Віктор Волошук, за фактом протиправних дій розпочато кримінальне провадження за ч. 1 ст. 263 ККУ. Порушнику може загрозувати покарання від двох до п'яти років ув'язнення.

13. 02. 2019 р. працівники Тернопільського районного відділення встановили особу, яка вчиняла крадіжки в одному із магазинів у с. Петриків.

Нею виявився неодноразово судимий за майнові злочини тернополянин. Як пояснив начальник Тернопільського відділення Віктор Волошук, зловмисник шляхом вільного доступу, перебуваючи в приміщенні магазину на вул. Об'їзна, 12, що в с. Петриків, з прилавка викрадав реле напруги. Триває досудове розслідування.

Новини | Коротко про актуальне

Президент України Петро Порошенко має намір подати до парламенту новий законопроект про покарання чиновників за незаконне збагачення. «Шойто ми з ним ознайомимось, негайно дам доручення терміново, з урахуванням висновків Конституційного Суду, підготувати та внести до Верховної Ради законопроект про передбачення покарання для чиновників за незаконне збагачення. Нова редакція статті буде виписана так, що комар носа не підточить», — зазначив Порошенко. Президи наголосив, що не коментуватиме судові рішення, оскільки судочинство — це окрема гілка влади, і він не хоче, аби його коментарі сприймали як політичний тиск на суд.

Директор ДП «Харківське конструкторське бюро з машинобудування імені О.О. Морозова» Олександр Бабіч і директор ДП «Ізюмський приладобудівний завод» Сергій Філоненко відсторонені від посад. Таке рішення було прийнято генеральним директором Укроборонпрому Павлом Букінім у зв'язку із значним суспільним резонансом, спричиненим оприлюдненою у ЗМІ інформацією, та з метою забезпечення умов для проведення відповідного розслідування правоохоронними органами. У концерна наголосили, що Укроборонпром у рамках порушених кримінальних проваджень надає слідчим усю необхідну інформацію.

Як відомо, 25 лютого у програмі «Наші гроші» була озвучена інформація про багаторічну схему вимивання сотень мільйонів гривень із українського оборонного комплексу, до якої, за даними журналіста, нібито причетний син першого заступника секретаря РНБО Олега Гладковського. У відповідь Олег Гладковський заперечив звинувачення у корупції та звернувся до прохання на час перевірки правоохоронними органами викладених у розслідуванні фактів призупинити його повноваження першого заступника секретаря РНБО України та голови Міжвідомчої комісії з політики військово-технічного співробітництва й експортного контролю. Президент Петро Порошенко підтримав експортного главу РНБО від виконання обов'язків першого заступника секретаря РНБО.

Міносвіти пропонує для громадського обговорення проект постанови Кабінету, яка регламентує вартість навчальних послуг у ЗВО за контрактною формою навантаження. Відповідний документ оприлюднений на сайті відомства. Нововведення стосуватиметься наступних спеціальностей: культура і мистецтво, гуманітарні науки, соціальні та поведінкові науки, журналістика, управління та адміністрування, право, архітектура та будівництво, ветеринарна медицина, охорона здоров'я, сфера обслуговування, публічне управління та адміністрування, міжнародні відносини.

Національна суспільна телерадіокомпанія України відмовляється від участі в Міжнародному пісенному конкурсі «Євробачення — 2019».

Як відомо, переможниця національного відбору Маріам мала підписати договір із Національною суспільною телерадіокомпанією, однією з умов якого була відмова від гастролів, які співачка запланувала на квітень. Оскільки сторони не дійшли згоди щодо умов контракту, співачка відмовилася їхати на конкурс. Телерадіокомпанія почергово звернулася до фіналістів, які за результатами Національного відбору посіли друге та третє місця. Однак гурти Freedom Jazz та Kazka також відмовилися від участі в «Євробаченні-2019».

Альтернативним способом визначення представника від України правила «Євробачення-2019» визнають можливість його призначення безпосередньо мовником серед тих, хто не був учасником Національного відбору. Проте від такої альтернативи суспільна телерадіокомпанія відмовилася, адже, як заявили у НСТУ, з повагою ставиться до вибору глядачів.

Наступного тижня всі жителі Тернопільщини отримають великі конверти за підписом Президента України Петра Порошенка. Вони міститимуть карту із планом стратегічних робіт у всіх районах у 2019-2021 роках у сферах медицини, освіти, розвитку інфраструктури та туризму. Також у конверті буде буклет з даними про те, які ключові роботи вже зроблено і які проекти плануються втілити найближчим часом. А ще — анкета, в якій людям запропонують вказати їхнє бачення щодо стратегії розвитку області і задумів, які, на їх думку, варто втілити в їхньому населеному пункті чи районі.

За даними Головного управління статистики у Тернопільській області, чисельність наявного населення станом на 1 січня 2019 р. становила 1045,9 тис. осіб, у тому числі в міських поселеннях — 473,7 тис. осіб та в сільській місцевості — 572,2 тис. осіб. Упродовж 2018 р. чисельність населення зменшилася на 6433 особи. Природний рух населення в 2018 р., порівняно з попереднім роком, характеризувався зменшенням народженості народження на 744 дитини та збільшенням кількості померлих на 199 осіб.

У 2018 р. на Тернопіллі зібрали 2,6 млн т збіжжя, що на 0,4% більше, ніж у 2017 р. На 1 січня 2019 р. на підприємствах, які здійснюють зберігання та переробку культур, і в сільськогосподарських підприємствах (крім малих) було в наявності 1063,0 тис. т зерна (на 6,7% більше, ніж на 1 січня 2018 р.), у т.ч. кукурудзи — 554,5 тис. т, пшениці — 362,2 тис. т, ячменю — 113,2 тис. т. Безпосередньо в аграрних підприємствах було на залишку 603,9 тис. т збіжжя, або на 3,5% більше, порівняно з даними на 1 січня 2018 р.

Зернозберігаючі та зернопереробні підприємства на початок 2019 р. мали в наявності 459,1 тис. т зерна, або на 11,1% більше, ніж на 1 січня 2018 р. У структурі наявного в них збіжжя переважали кукурудза (63,8%) та пшениця (25,5%). У 2018 р. зернозберігаючі та переробні підприємства закупляли зернові культури в середньому по 3937,4 грн за т, що на 7,6% дорожче, порівняно з 2017 р., зокрема, за тонну ячменю платили 4664,1 грн, пшениці — 4214,2 грн, кукурудзи — 3403,3 грн.

Пенсійний фонд

Про пенсійне забезпечення у 2019 році

Мінімальний розмір пенсії за віком

Мінімальний розмір пенсії за віком, згідно зі статтею 28 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» від 09.07.2003 р. № 1058 (далі — Закон № 1058), встановлюється за наявності страхового стажу не менше 35 років у чоловіків та 30 років — у жінок (для придано до 01.10.2011 відповідно 25 і 20 років), на рівні прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність:

- з 1 січня — 1497,00 грн;
- з 1 липня — 1564,00 грн;
- з 1 грудня — 1638,00 грн.

Неприродною особою, наявності у якої віку 65 років, за наявності у чоловіків 35 років, а у жінок — 30 років страхового стажу, згідно з частиною другою статті 28 Закону № 1058, мінімальна пенсія за віком встановлюється в розмірі 40% мінімальної зарплати, визначеної законом про Державний бюджет України на відповідний рік, але не менше прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, визначеного законом.

Мінімальний розмір пенсії для зазначеної категорії пенсіонерів у 2019 році становить 1669,20 грн.

Максимальний розмір пенсії

Розмір пенсії не може перевищувати десяти прожиткових мінімумів, установлених для осіб, які втратили працездатність. У 2019 році:

- з 1 січня — 14 970 грн;
- з 1 липня — 15 640 грн;
- з 1 грудня — 16 380 грн.

Умови виходу на пенсію за віком

У 2019 році право на призначення пенсії за віком за наявності стажу не менше 26 років мають:

- чоловіки після досягнення 60-річного віку;
- жінки: до 31 березня 2019 року — після досягнення віку 58 років 6 місяців;
- з 1 квітня 2019 року — 59 років.

Обчислення заробітку

При обчисленні заробітку для визначення розміру пенсії у 2019 році застосовуватиметься усеред-

нений показник середньої заробітної плати в країні, з якої сплачено страхові внески, за три роки, що передують зверненню за призначенням пенсії, тобто за 2016–2018 роки. Цей показник становить 6188,89 грн.

Тисленням пенсії у 2019 році визначається шляхом множення показника середньої зарплати 6188,89 на індивідуальний коефіцієнт заробітку особи.

Обчислення страхового стажу

У 2019 році при визначенні розміру пенсії застосовується оцінка вартості одного року страхового стажу на рівні 1%. Тобто, за наявності страхового стажу 35 років пенсія встановлюється у розмірі 35% заробітку, визначеного для обчислення пенсії.

Зарахування місяця роботи до страхового стажу здійснюється за умови сплати за відповідний місяць роботи страхових внесків у сумі не менше, ніж мінімальний страховий внесок. У 2019 році мінімальний страховий внесок становить 918,06 грн (4173 грн (розмір мінімальної заробітної плати) x 22% (розмір єдиного соціального внеску)).

Підвищення пенсії у зв'язку з зростанням прожиткового мінімуму

Упродовж 2019 року таке підвищення пенсій провадитиметься двічі: з 1 липня та з 1 грудня. Підвищенню підлягають пенсійні виплати, розмір яких згідно із законодавством обчислюється відповідно до

прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, зокрема, мінімальні розміри пенсії, надбавки за понаднормовий стаж, статусні підвищення (для прикладу — ветеранам війни), пенсії за особливі заслуги перед Україною тощо.

Разом з тим, підвищення мінімального розміру пенсії та надбавки до пенсії за понаднормовий стаж проводиться лише непрацюючим пенсіонерам. Пенсіонерам, які втрачають працездатність, збільшення зазначених розмірів виплат здійснюватиметься після звільнення їх з роботи, виходячи з розміру прожиткового мінімуму для непрацездатних осіб на момент звільнення.

Не підвищуються

Залишаються у раніше призначеному розмірі підвищення (надбавки) до пенсії, зокрема:

- дітям війни (66,43 грн);
- на утримання (150,00 грн — до пенсій, призначених відповідно Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»);
- громадянам, які необґрунтовано позбавили пенсійних виплат і згодом були реабілітовані — 54,40 грн, а членам їх сімей, яких було примусово переселено, — 43,52 грн;
- громадянам, віднесенням до відповідних категорій потерпілих від Чорнобильської катастрофи: розміри додаткової пенсії, щомісячна компенсація сім'ям за втрату годувальника внаслідок Чорнобильської катастрофи (у розмірах, визначених постановою Кабінету

Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1210).

Перерахунок пенсій працюючим пенсіонерам

Як і у попередні роки, пенсіонерам, які після призначення пенсії продовжували працювати та набули не менше 24 місяців страхового стажу, мають право звернутися до територіальних управлінь Пенсійного фонду України із заявою для проведення відшкодування перерахунку пенсії. Обчислення страхового стажу, який дає право на перерахунок пенсії, здійснюється не раніше дня, що настає за днем, по якому обчислено страховий стаж під час призначення (попереднього перерахунку) пенсії.

Якщо ж 24 місяці страхового стажу після призначення (попереднього перерахунку пенсії) особа набуде у лютому 2019 року або до цього, пенсіонеру 2019 року до звертання із заявою обов'язково звертатися до територіальних управлінь Пенсійного фонду України, оскільки він буде здійснений автоматично з 1 квітня 2019 року на підставі даних про страховий стаж, наявних у системі персоналізованого обліку. Зазначення перерахунку провадитиметься на найбільш вигідних для пенсіонера умовах, тобто з урахуванням стажу після призначення (перерахунку) пенсії, або з урахуванням стажу та заробітної плати після призначення (перерахунку) пенсії.

Галина ГУМНИЦЬКА, заступник начальника ТО У ПФУ Тернопільської області

Соціальна допомога

Пробація — не покарання, а шанс

Коли ми бачимо порушення закону, або хоча б чули про вчинення крадіжки чи шахрайства, які думки зринають у нашій голові? Страх, відраза і бажання відсторонитися від цих людей. Вони несуть небезпеку, а від неї потрібно триматися якнайдалі. Однак не можна порівнювати особу, яка вчинила дрібну крадіжку чи якісь хуліганські дії, з особою, яка вчинила люту крадіжку чи інші тяжкі злочини. Тож, можливо, перше, що ставити на лоб людини або злочинця, варто дати їй шанс — розібратися, чому спричинило таку поведінку, навчити жити за моральними нормами, пояснити, як уникати небезпечних ситуацій. Саме тому до тих правопорушників, які отримали умовний термін, застосовується пробація, що в перекладі з англійської означає «виправлення».

Для України це відносно нова система, запроваджена в 2015 році. Після цього кримінально-виконавчої інспекції було реформовано у відділи пробації. Їх основні завдання — запобігання рецидивній злочинності, соціалізація та адаптація людей, які ступили на хибний шлях. Мало хто знає, але відділ державної установи «Центр пробації» працює й у м. Тернополі.

— Слід розуміти, що пробація — це не покарання, яке застосовується за рішенням суду до засуджених. Вона передбачає в т. ч. і покарання, альтернативне позбавленню волі, але головна її суть у тому, що вона містить ще й інші елементи, серед яких — допомога, спрямована на підтримку та адаптацію такої людини в суспільстві, — пояснює начальник Тернопільсько-

го міськрайонного відділу філії державної установи «Центр пробації» підполковник внутрішньої служби Оксана Королішин. — Законодавством визначено три види пробації: досудову, наглядову та пенітенціарну.

Досудова пробація — це забезпечення суду формалізованою інформацією, що характеризує обвинуваченого, з метою прийняття судом рішення про міру його відповідальності. Для підготовки до

судової доповіді персонал органу пробації має право отримувати інформацію про обвинуваченого від підприємств, установ, організацій або уповноважених ними органів та від громадян.

Наглядова пробація — це здійснення наглядових та соціально-виховних заходів щодо засуджених до покарання у вигляді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю осіб, яким покарання у вигляді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк замінено покаранням у вигляді громадських робіт або виправних робіт, осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням, звільнених від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років, а також направлення засуджених до обмеження волі для відбування покарання до виправних центрів. Особливу увагу хочуть звернути на пенітенціарну пробацію. Це підготовка осіб, які відбувають покарання у вигляді обмеження волі або позбавлення волі, до звільнення. Це передбачає у місцях позбавлення або обмеження волі щодо таких осіб здійснюється також робота, аби після звільнення особа мала де проживати, мала можливість працевлаштуватися, продовжити лікування чи отримати допомогу.

При звільненні від відбування покарання з випробуванням суд може призначити особі проходження пробаційної програми. Нині діють три пробаційних програми для неповнолітніх і три для дорослих. Отримавши рішення суду, фахівці відділу пробації здійснюють оцінку ризиків та потреб особи, за результатом якої визначається, яку саме програму

необхідно пройти особі: «Подолання агресивної поведінки», «Зміна прокримінального мислення», «Передження вживання психоактивних речовин». Ця робота спрямована на корекцію поведінки.

До категорій обліку, що здійснює відділ пробації, віднедавня додано виконання адміністративного стягнення у вигляді суспільно корисних робіт порушнику нараховується плата, яка здійснюється годинно за фактично відпрацьований час у розмірі не меншому, ніж установлений законом мінімальний розмір оплати праці, а коштів перераховуються на відповідний рахунок органу державної виконавчої служби для подальшого погашення заборгованості зі сплати аліментів. Для належного виконання цього адміністративного стягнення об'єкти відпрацювання цих робіт визначають органи місцевого самоврядування.

Наразі на обліку відділу перебувають 300 осіб, з них 20% — жителі Тернополі, решта 20% — суб'єктами пробації переважно є чоловіки віком до 35 років.

Соціальна допомога, допомога із працевлаштування, правова допомога є неможливою без участі соціальних партнерів у роботі: дітей та молоді м. Тернополя та Тернопільського району; Тернопільського міськрайонного центру зайнятості; Тернопільського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги; громадських та релігійних організацій.

Всі заходи та зусилля спрямовані на одне: допомогти людині, яка оступилася.

У Тернопільському міськрайонному відділі філії ДУ «Центр пробації» в Тернопільській області працюють кваліфіковані спеціалісти, які регулярно проходять курси підвищення кваліфікації у спеціалізованих навчальних центрах, усучаснюючи методику роботи з клієнтами пробації. Кожен працівник установи дотримується міжнародних стандартів поведінки перед засудженими особами. Перше завдання пробації покладено важливу місію — знизити рівень рецидивів, тим самим сприяти забезпеченню безпеки суспільства, шляхом виправлення злочинців без застосування до них суворого покарання. Співробітники володіють необхідними знаннями у галузях юриспруденції та психології. Вміти побачити серед усього негативу позитивні сторони суб'єкта, виявляти розуміння, повагу і співчуття, пам'ятати про «закопи людяності» — основне завдання працівника пробації.

Робота з людьми — завжди специфічна та морально виснажлива, тим більше з такою категорією, яка перебуває в наскоку обліку. Кожен із власною життєвою історією, зі своїми проблемами. І до кожного необхідно знайти ключик, мотивувати до зміни поведінки. Не до всіх можна «достукатися», але якщо це вийде хоча б один раз — це вже велика подія. Чуття «дякую» з вуст людини, яка раніше відбувала покарання в місцях позбавлення волі, — надзвичайно приємно. Не марно було докладено стільки зусиль і старань. Пробація діє.

ПРОБАЦІЯ УКРАЇНИ
PROBATION IN UKRAINE
www.probation.gov.ua

Гість сторінки

Любов БИК: «Моя сім'я — найбільше надбання життя»

Сьогодні в гостях у редакції газети «Подільське слово» голова профспілки працівників культури Тернопільського району, провідний методист центральної бібліотеки ЦБС Тернопільського району Любов Григорівна Бик.

— Любова Григорівно, у районі вас знають, передусім, як активного діяча — голову профспілкової організації працівників культури району.

— Так, понад 25 років я очолюю цю організацію і пишаюся тим, що 98 відсотків усіх працівників культури району, а це 212 осіб, є членами профспілки. Це свідчить про високу довіру до організації. Працівники культури — дружна велика родина, яка має хороші традиції, зокрема, відзначає намагаємося організувати святкування в іншому форматі, щоб було захоплююче та цікаво. Розпочинаємо із паломницької поїздки до Зарваниці. До кожного з нас щороку приходять святий Миколай із подарунками, а для наших дітей та онуків влаштуємо дитяче свято Миколая з розвагами, піснями, танцями. Дбаємо про оздоровлення працівників і їхніх дітей. Щороку організуємо поїздки на відпочинок. Дякую всім колегам за довіру до профспілкової організації. Цінуємо всіх, хто допомагає, підказує, радить, підтримує ініціативи. Ми всі дружні, допомагаємо один одному, радіємо успіхам.

Голова Тернопільської районної ради Андрій Галайко вручив нагороду Тернопільської обласної ради (цінний подарунок) Любові Бик за особистий внесок у розвиток бібліотечної справи району, багаторічну працю та громадську діяльність. 15.02.2019 р.

— Ваш чоловік Ігор — активний учасник аматорського хору у селі Ступки. А чому ви не відвідуєте репетиції разом із ним?

— Він співає, а я — його муза.

— Якось ви сказали, що найбільше ваше досягнення у житті — це син Роман.

— Моя сім'я — найбільше моє надбання і моя гордість. Ми з чоловіком виховали іривоного сина, маємо дочку, яка стала для нас дочкою. Минулого року наша родина збільшилася — Бог подарував онучку Діаночку. Люблю і тішуся ними.

доплату за вислугу років. Останній важливий документ, який прийнято 23 січня 2019 року за участю профспілки, — це «Концепція реформування культурними послугами населення культурними послугами». Дуже важливо, щоб у час реформ нам вдалося зберегти наші звичаї та традиції, а також творчий кадровий потенціал. Від очільників обласної організації профспілки працівників культури отримуємо допомогу, пораду, підтримку.

А щодо майбутнього профспілок, то воно — світле. Організація потрібна, адже гуртом завжди легше вирішувати проблеми. До речі, сьогодні, як профспілковий лідер, працюю над колективним договором між працівниками галузі культури та відділом культури Тернопільської РДА. Цей документ забезпечить певні соціальні гарантії. Серед культпрацівників нашого району є такі, які багато зробили і роблять для розвитку культури в районі. Разом із відділом культури ми підготували документи для відзначення їх на державному рівні. З нетерпінням чекаємо позитивного результату.

— У 2016 році з нагоди 50-річчя утворення Тернопільського району вас нагородили нагрудним знаком Федерації професійних спілок України «Профспілка відзнака».

— Ця нагорода — заслуга кожного працівника культури, з ким співпрацюємо.

— Любова Григорівно, ви — провідний методист Тернопільської бібліотеки. Які проекти вдалося втілити, щоб наблизити читача до книжки, бібліотеки?

— Центральна бібліотека Тернопільського району в смт Великі Бірки — перше і єдине місце на посаді бібліотекаря відділу обслуговування. Основний обов'язок — це робота з бібліотеками-філіями, надання методичної та практичної допомоги, навчання кадрового потенціалу. Багато ініціатив і цікавих проектів було впроваджено за 36 ро-

ків мого трудового стажу. На особливу увагу заслуговує останній проект «Жива історія сторінці Тернопільської обласної районної бібліотеки у соцмережах. Кількість переглядів підтверджує, що тема потрібна та цікава. Робота над проектом триває.

— Свого часу ви були депутатом Ступківської сільської ради. Часом кажуть, що депутат обмежений у своїх можливостях. Яка ваша думка?

— Головне — не нашкодити громаді і нікого не образити. У мене совість абсолютно чиста перед кожним жителем села Ступки.

— Побутує думка, що жіноча дружба — міф. Знаю, що приклад вашого життя спростує його.

— Це правда. Вірю у справжню жіночу дружбу і пишаюся тим, що маю вірних і щирих друзів серед найкращої половини людства — Ольгу Василюк і Лесю Гук. Наша дружба вимірюється десятками років. Ми — подружці, а це важливо.

— Модно питати про гасло життя. Як його озвучите?

— Надзвичайно поважаю та люблю тих людей, з ким працюю багато років, знаю їхні проблеми й потреби. Вважаю своїм обов'язком допомогти у вирішенні їхніх проблем і в реалізації бажань.

— Дякую за розмову, пані Любова. Хай здійсняться усі ваші плани та сподівання. Це число газети «Подільське слово» читачі отримають у перший день весни. Що подарує їм?

— Нехай перший пролісок подарує вам ніжність!

Весняне сонце подарує тепло!

А беззневий вітер подарує надію,

І щастя, і радість, і тільки добро!

Спілкувалася Галина ЮРСКА.

— Ви також і активний член центрального органу профспілки працівників культури України. Які основні проблеми порушують на з'їздах? Чи мають профспілки майбутнє?

— Два звітних періоди протягом 10 років мене обирали членом центрального органу профспілки працівників культури України. Хочу сказати, що у профспілках працівників галузі культури налагоджена потужна

Пленум ЦК профспілки у Києві 06.12.2018

вертикаль: кожен на своєму рівні робить все для того, щоб захистити талановитого, творчого, розумного працівника, особливо в теперішній час. Завдячуючи профспілці, працівники клубних закладів отримують

Знай наших

Юна скрипалька і поетеса
Віолетта Іванців

У 4-А класі Великоберезовицької школи І-ІІІ ступенів навчається звичайна дівчинка з надзвичайними здібностями і чарівним ім'ям Віолетта. Будучи маленькою чотирирічною дитиною, вона справно читала твори для учнів початкової школи. Далі Віолетта просто «ковтала» книгу за книгою та спспало «запивала» їх виконанням на скрипці складних п'єс і сонат.

Ось уже два роки поспіль Віолетта Іванців бере участь в обласному конкурсі юних скрипалів імені братів Теленків. У 2017 році після третє місце, в 2018-му — друге. Віримо, щоденна праця допоможе здобути таке бажане перше місце (звісно, завдяки наставнику від Бога Дяків Олені Ілярівні).

Незабаром, 9 березня, Віолетта поїде до Вінниці на Всеукраїнський конкурс-фестиваль «Мамине щастя».

Стави ученицею початкової школи, дівчинка відчула, як слова складаються в рядки, починаючи звучати піснюю, наповнюються глибоким змістом і виростають у поезії. Віолетта сама почала писати.

Першого дня весни вірш про завірюху із Віолеттиної добірки на хвилинку поверне читачам новорічний настрій і нагадає, чим пахне зима.

ЗАВІРЮХА

Біла-біла завірюха
Нас щипає за носи,
Ми тікаємо від неї,
А вона нас — щип та щип.

Біла-біла завірюха доганяє,
А ми — драла!
І тікаємо щодуху,
Вітер аж свистить у вухах.

Біла-біла завірюха,
Хуртовини та вітри.
І всі разом вони дружно
Нас щипають за носи.

Біла-біла завірюха,
Білий-білий сніговик,
Ох, зима у нас весела!...
І за носа — щип та щип!

Вітаємо!

Колектив ПП «Агрофірма «Медобори» із с. Скоморохи щиро вітає з 50-річним ювілеєм секретаря-менеджера **Богдану Володимирівну МРИЧКО**.

*Ваш ювілей – щаслива дата.
І сумніватись тут не слід.
Нехай сьогодні наші привітання
У серці Вашому залишать добрий слід.
Отож прийміть найкращі привітання
Здоров'я, щастя та багато літ.
Всю доброту, яка існує в світі,
Всю радість, що живе серед людей,
Найкращі всі, що до вдоволи квіти,
Даруєм Вам у цей святковий день.
Нехай Господь завжди у поміч буде,
А Мати Божа береже від зла.
Бажаєм Вам здоров'я, щастя й сили,
Радості земної і тепла.*

Церковний комітет і парафія с. Миролубівка щиро вітають з 60-річним ювілеєм отця **Володимира БІЛІНСЬКОГО**.

*Нехай Господь здоров'я й силу посилає,
На всіх путях благословляє,
Хай дасть наснаги Вам і сили,
Щоб довго Господу служили,
Щоб без горя і журби
Весь свій вік ви прожили.
Нехай сіє кожен день добром,
Хай радість птахом кожну мить співає,
Хай наша вдячність, шана і любов
Вам у житті завжди допомагає.*

Колектив Великоберезовицької селищної ради, члени виконавчого комітету вітають з днем народження депутата селищної ради **Михайла Васильовича ЛУЦІВА** та члена виконавчого комітету **Василя Миронівича БРОНУ**.

*Нехай волошками цвітуть літа прекрасні,
Нехай здійсняться тисячі бажань,
Щоб доля дарувала тільки щастя,
Ні краплі бід, ні жалю, ні страждань.
Життя хай квітне, мов вишневий сад,
І кожен день усміхнено радіє,
А доля подарує зорепад
Здоров'я, миру, успіхів й надії.*

Іменинники КНП Тернопільської районної ради «Тернопільський районний центр первинної медико-санітарної допомоги» — молодша медична сестра АЗПСМ с. Ігровиця **Галина Степанівна ОСТРОВСЬКА**, акушерка АЗПСМ с. Мишковичі **Наталія Юріївна ПІХОТА**, лікар загальної практики — сімейної медицини **Ганна Теодорівна ЮХИМЧУК**.

*З днем народження вітаєм,
Від всього серця ми бажаєм
Щастя, радості, добра,
Здоров'я, успіхів, тепла,
Благополуччя та достатку,
Щоб справи всі були в порядку.
Хай посміхається життя
Та буде кращим майбуття!*

Колектив НВК «Довжанківська ЗОШ І-ІІІ ст. – ДНЗ» вітає з днем народження кухаря закладу дошкільної освіти **Валентину Олексіївну ГРИНЧІЙ**.

*Хай будуть з вами здоров'я та сила,
Хай доля буде ласкава і щира!
Щоб ніколи не знали Ви втому!
Хай мир і злагода будуть у домі,
Хай Господь дарує надію й тепло
На довгі літа, на щастя й добро!*

Оголошення

01.04.2019 р. о 15 год. у приміщенні адміністративного будинку с. Шляхтинці за адресою: Тернопільська область, Тернопільський район, с. Шляхтинці, вул. Джерельна, 1 відбудуться громадські обговорення містобудівної документації «Детальний план території земельної ділянки для будівництва та обслуговування закладу громадсько-побутового призначення у с. Шляхтинці Тернопільського району Тернопільської області».

Інформує служба «101»

Сумна статистика пожеж

Станом на 25 лютого на території Тернопільського району вже виникло 14 пожеж, матеріальні збитки становлять майже 400 тис. грн.

Виникли вони з причин порушення правил пожежної безпеки під час монтажу та експлуатації печей, інших теплогенеруючих агрегатів.

Шановні громадяни, вкотре нагадуємо основні заходи безпеки під час експлуатації печей.

У разі користування пічним опаленням:

- біля кожної печі перед топковим отвором на горючій підлозі слід прибити металевий лист розміром 0,5 x 0,7 м;
- усі димові труби та стіни на горючій поверхні покрити негорючими матеріалами; мають бути заштукатурені й побілені;
- золу й шлак необхідно заливати водою та вносити в спеціально відведені місця. Не дозволяється висипати їх поблизу будівель;
- відстань від печей до стелажів, шаф та інших меблів має бути не менше 0,7 м, а від топкових отворів — не менше 1,25 м.

Під час використання пічного опалення не дозволяється:

- залишати печі без нагляду;
- користуватися печами, які мають тріщини;
- розмішувати паливо, інші горючі речовини та матеріали безпосередньо перед топковим отвором;
- зберігати незагашені вуглини та попіл у металевому посуді, встановленому на дерев'яній підлозі;
- сушити й складати на печач одяг, дрова, інші горючі предмети та матеріали;
- застосовувати для розпалювання печей легкозаймисті рідини;

- використовувати дрова, довжина яких перевищує розміри топки;
- здійснювати топлення печей із відчиненими дверцятами топки;
- закріплювати на димових трубах антени телевізорів, радіоприймачів тощо;
- зберігати у приміщенні запас палива, який перевищує добову потребу.

Пам'ятайте, лише особиста відповідальність кожного допоможе вберегти ваше життя та майно від вогню. Якщо біда все-таки трапилась, 101 — номер виклику служби порятунку!

Тернопільський РВ УДСНС України
у Тернопільській області.

Оголошення

Почапінська сільська рада проводить громадські обговорення містобудівної документації «Детальний план території земельної ділянки гр. Майхрук Марії Степанівни, площею 0,2936 га, кадастровий номер земельної ділянки — 6125287000:03:001:0614, призначеної для ведення особистого селянського господарства, щодо зміни цільового призначення під будівництво житлового будинку, господарських будівель та споруд в с. Почапінці Тернопільського району Тернопільської області». Громадські слухання відбудуться 18.03.2019 о 16 год. в приміщенні Почапінської сільської ради на вул. Жовтнева, 3.

Великогаївська сільська рада проводить громадське обговорення містобудівної документації «Детальний план території земельної ділянки для розміщення адміністративних приміщень та гаражів для зберігання і обслуговування автотранспорту в с. Товстолуг Тернопільського району Тернопільської області (земельна ділянка гр. Палчинського В.С.)».

Громадське слухання відбудеться 19.03.2019 року об 11 год. у приміщенні Великогаївської сільської ради за адресою: Тернопільська обл., Тернопільський р-н, с. Великі Гаї, вул. Галицька, 47.

До уваги власників автотранспорту!

Байковецька сільська рада (організатор перевезень) оголошує конкурс на право здійснювати перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування.

Перелік об'єктів конкурсу

№№ рейсів номеру маршруту	Назва маршруту	Протяжність маршруту (км)	Час відправл. з пунктів		К-сть обор. рейс.	Мін. к-сть авт.	Періодичність виконання
			почат.	кінцев.			
1.	Масив Русанівка (с. Байківці) — Центральний ринок (м. Тернопіль)	12,5	6-30	20-10	7	2	Понеділок-субота
2.	Гаї-Шевченківські — Тернопіль	12,4	6-45	20-20	9	2	Понеділок-п'ятниця

Умови конкурсу

Конкурс на перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування проводять відповідно до Закону України «Про автомобільний транспорт» та Порядку проведення конкурсу з перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 03 грудня 2008 року №1081 (зі змінами), Правил надання послуг пасажирського автомобільного транспорту, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 18 лютого 1997 року №176 (зі змінами).

Для забезпечення належної якості та безпеки перевезення пасажирів на автобусних маршрутах, згідно з Порядком визначення класу комфортності автобусів, сфери їхнього використання за видами сполучень та режимів руху, затвердженого наказом Мінтрансв'язу України від 12 квітня 2007 року № 285, на маршрутах протяжністю до 150 км допускається використання автобусів категорій М2 (повна маса до 5 т) та М3 (повна маса більше 5 т). Клас автобусів: на міських маршрутах I, II, III.

Обов'язкове надання як конкурсної пропозиції на об'єкт конкурсу, що містить міські маршрути, щонайменше одного транспортного засобу, пристосованого для перевезення осіб з обмеженими фізичними можливостями;

Наявність у перевізника-претендента необхідної кількості резервного рухомого складу відповідної місткості згідно з підпунктом 4 п.12 Порядку проведення конкурсу з перевезення пасажирів на авто-

бусному маршруті загального користування, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 03 грудня 2008 року № 1081 (зі змінами);

Забезпечення державних соціальних нормативів у сфері транспортного обслуговування пасажирів;

Перевезення громадян пільгових категорій згідно з чинним законодавством;

Забезпечення виконання вимог чинного законодавства, що регулює роботу автомобільного транспорту;

Дотримання трудового законодавства України, забезпечення належних умов праці.

Інші умови, затверджені рішенням виконавчого комітету Байківської сільської ради від 22 січня 2019 року № 12 (додаток 3).

Документи для участі у конкурсі приймають у закритому конверті з позначкою № 1 та конверті з позначкою № 2, який містить документи з інформацією про те, на який об'єкт конкурсу надає документи претендент.

Документи приймають до 01 квітня 2019 року включно (крім вихідних днів) з 9 год. до 16 год. за адресою Тернопільська область, Тернопільський район, с. Байківці, вул. Січових Стрільців, 41 у відділі житлово-комунального господарства, транспорту, зв'язку та благоустрою.

Конкурс відбудеться 05 квітня 2019 року об 11 год. в залі засідань КЗ «Будинок культури с. Байківці».

Довідки за тел. 42-08-17.

Шана

Минуло п'ять років від часу Революції Гідності, за перемогу якої на Майдані у Києві пожертвували своє життя більше сотні людей — патріотів України, котрі вже стали легендою.

На спомин про цих найкращих синів нашої держави у селах Байковецької громади відбулися скорботні заходи. Вони були різними за форматом, але єдині за суттю: ми не маємо права втратити те, за що віддали життя наші батьки, наші брати і сестри...

У Дубівцях, зокрема, переглянули документальний фільм про ті трагічні події.

У Стегниківцях під час вечора пам'яті присутні молилися разом із місцевим священиком о. Мирославом за душі невинно убитих.

Вечір вшанування пам'яті Героїв Небесної сотні в с. Стегниківці.

Виставка і захід в бібліотеці-філії с. Шляхтинці.

Виставка у Соборненській бібліотеці-філії.

Захід у бібліотеці-філії с. Байківці

Дай Боже, сили нашим солдатам, щоб не лилась українська кров

У Гаях-Шевченківських перед вечором-реквіємом біля пам'ятного знаку Героям Небесної сотні відбулася панахида.

Вшанування пам'яті Героїв Небесної сотні в с. Гаї-Шевченківські.

А завершив ця скорботну ходу пам'яті від села до села вечір-реквієм у будинку культури села Байківці.

Документальні кадри, слова, пронизливі до болю, тужливі пісні... І тиша, неймовірна тиша у залі у паузах між виступами. У багатьох присутніх на очах були сльози.

У ті хвили хотілося звернутися до Бога і спитати: «За що? Чому ти нас так караєш за наше бажання бути вільними?». А у відповідь наче звучало: «Свободу треба відстоювати. Свободу треба берегти». І це таки

Саме на цьому наголосив у своєму зверненні до присутніх і сільський голова Анатолій Кулик.

— Нам зараз тут, у тилу, добре. Ми у теплі, ми ситі... І тому ми часто забуваємо, що зараз на сході наші захисники під кулями, що вони про тепло і їжу думають лише у хвилини, коли стихають гармати. Але вони не відступають, бо пам'ятають, що за їхніми спинами — сім'ї, діти, всі

Вечір-реквієм у будинку культури села Байківці.

Панахида за героями пройшла також і в церкві Архистратига Михаїла, що в селі Курники. Опісля усі присутні здійснили поминальну ходу до символічної могили Українським січовим стрільцям.

Панахида за героями в селі Курники.

правда. Бо ще не всі ми, ще не вся Україна усвідомила, що тиша у своїй хаті таки краше, аніж ділати її з зайдами і годувати їх. Бо вони цілі, і вони захочуть вигнати нас з нашої домівки. А у своїй хаті, як писав наш пророк Тарас Шевченко, «своя правда, і сила, і воля...»

ми... А згадаймо люття 2014-го. Молоді, ще зовсім юні хлопці та дівчата дивилися на вічі смерті і не відвернули свого погляду. Це верти надихнули нас, дорослих, стати поряд з ними на барикади і боротися, — сказав керівник громади і продовжив: — Тоді Україна вистояла. Але загроза втрачати державу ще минула. Нас одурманюють, нам обіцяють золоту горі, нас лякають повномасштабною війною, щоб ми тільки здалися... **Не піддаймося! 2019 рік теж не буде легким. Більше того, якщо ми втрачимо пильність, то можемо втратити те, що здобуто кров'ю — незалежність.** Бо 2019 рік — це рік виборів і Президента, і до Верховної Ради. Переживаймо серцем, але вибираймо розумом.

Зробимо правильний вибір — збережемо державу назавжди!

Герої не вмирають. Просто йдуть з Майдану — в небо.

В лицарі — зі смерті.

Пливають човни. Пливають човни. Пливають...

Героям слава — вписано у серці.

Душі Героїв Небесної сотні зорями дивляться на нас із небес, журавлями пролітають над нами, сумно курличучи в небесній височині.

5 років, як вони відійшли у вічність, а разом з тим — у саме серце України і кожного українця зокрема.

Сміливі, цілеспрямовані, справедливі, мужні, сильні духом, вольові, незалежні — це вони — Герої Небесної сотні. Вони не хотіли визнання Героя, вони просто дуже сильно любили свою Батьківщину.

24 лютого в церкві Святого апостола та євангелиста Луки села Івачів Долішній отець Орест Глубіш відправив панахиду за загиблими на майдані Незалежності. Молитвою, словом та піснею про всі, хто віддав життя за волю України.

В скорботі схилили голову перед їх світлою пам'яттю.

Слова ведучих (Юлі Сівінської, Каті Крамар), поетичні рядки, які читали викладач технічного ліцею Ольга Літвінюк, учні Вероніка Сівінська, Дмитро Радик, Руслан Юрик, Вікторія Драгун, змусили ще раз відчуття, пережити цією трагедією, цей біль втрати, і любов, і подвиг. Змусили ще раз відчуття, пережити цією трагедією, цей біль втрати, і любов, і подвиг. Змусили ще раз відчуття, пережити цією трагедією, цей біль втрати, і любов, і подвиг. Змусили ще раз відчуття, пережити цією трагедією, цей біль втрати, і любов, і подвиг.

Спочивайте з Богом і вічна пам'ять вам, наші Герої.

Ольга БЕРКЕТА, провідний бібліотекар бібліотеки-філії с. Івачів Долішній.

Шкільний меридіан

Велика пам'ять про великих людей

*В руках з хрестом розп'ятої України,
Що бореться, розп'ята, за свободу!
В житті важливі не літа людини,
А що дає людина для народу.*

Любов до Христа, любов до святої Церкви, що є його таїнственным тілом, любов до рідної Української церкви, що є повноцінною частиною вселенської християнської родини, любов до рідного українського народу з його духовними та матеріальними скарбами вселюдського значення визначили, за словами Митрополита Йосифа Сліпого, життєвий шлях священників та вірних Церкви.

17 лютого минуло 127 років від дня народження Предстоятеля Української греко-католицької церкви Йосифа Сліпого. А 26 лютого святкував би 86-річчя Блаженніший архієпископ-емерит Любомир Гузар. Обидва — мученики за Христову Віру, борці за людську гідність і права.

25 лютого у Почапинській ЗОШ I – III ст. відбувся урок духовності «Йосиф Сліпий. Любомир Гузар. Велика пам'ять про великих людей», який разом з учнями 10 класу організували і провели бібліотекар села Христина Баран і практичний психолог, соціальний педагог, вчитель основ християнської етики Світлана Анатоліївна Піговська.

Головна мета заходу — поглибити знання про життя Йосифа Сліпого та Любомира Гузара, а також донести до учнівської молоді прості істини про значення кожного окремого вчинку для долі людини й держави; навчити школярів уболівати за Христову Віру, святу Церкву, рідну Україну; розуміння, що означає бути людиною.

Якщо Любомир Гузар сказав: «Усе, що нам треба, — довести справу до кінця. Закінчити революцію. Зламати хребет радянській системі. Зламати її в корені, по суті — у системі суспільних відносин, освіти, державній системі, у словах, думках і вчинках. Зробити людську гідність мірою всіх речей. І тоді революція буде завер-

шена — і Революція Гідності, і Євромайдан, і Помаранчева революція. Тому що це стало би торжеством тих цінностей, на яких виросла європейська цивілізація, цінностей християнських, які ставлять на перше місце людину як образ і подобу Божу».

Присутні переглянули фільм про кардинала, дізналися про Його життя за кордоном та в Україні. Десятихвилинки читали вірші.

Завершився захід словами з проповіді Блаженнішого Йосифа Сліпого: «Здаймо собі нині ось тут справу з того, що... відповідальність за майбутнє нашого народу лежить на нас, сучасних і грядущих поколіннях. І діянні! Важке завдання, та Божа Премудрість нехай просвічує нам шлях!»

*Христина БАРАН, бібліотекар с. Почапинці.
Світлана ПІГОВСЬКА, соціальний педагог,
вчитель основ християнської етики.*

Мова рідна, слово рідне...

*Сповідуймо святе від Бога слово,
В нім — заповіді Божі й почуття.
Любімо, ніби матір, рідну мову,
Бо з нею рід не має забуття.*

Світлана Жук

21 лютого представники всіх національностей відзначають Міжнародний день рідної мови. Мова є душою нації, її генетичним кодом. У її глибинах народилося багато скарбів, якими пишається наш народ.

У Петриківській ЗОШ I-III ст. стало вже традицією щороку відзначати Міжнародний день рідної мови. Цьогорічна програма свята, яке підготували учні разом із педагогами, була цікавою та різноманітною. До участі в заході долучилися всі учні, вчителі та учні 5-9 класів. Змістовним був конкурс читців «Мова рідна, слово рідне», який відбувся серед учнів 1-4 класів.

Окрасою свята став гумор: інсценізовані уривки з творів, жартовливі 4 класу. Родзинкою святкування був мовознавчий квест «Відкрий, о рідна мово, свої скарбниці золоті». Учасники інтелектуально-логічної гри показали свої знання, рівень розвитку логічного й асоціативного мислення, ерудицію, вміння працювати в команді.

Усе минає, а слово залишається і несе крізь час голос людської душі. Тож хай живе-переживає століття й покоління той більше диво — рідна мова! Бо це — найцінніший надбавок, який об'єднує націю у єдине ціле.

Бережімо, любімо, вивчаймо рідну мову — цей немирущий голос України. Шануймо ж мову наших предків, нехай вона стане мовою наших дітей і онуків. Господи! Захищи нашу солов'їну, збережи нам мир і Україну!

*Із ніжності слова беру насолоду.
Вона — ідеал мій, для лету крило.
Мова моя дана Богом народу,
Мова моя — це душі джерело.*

Оксана Забужко

*Галина ДЗУДЗИЛО, вчитель української мови та літератури
Петриківської ЗОШ I-III ступенів.*

ШКІЛЬНА РОЗМОВА

*Одного дня у школі в час перерви
Велась розмова поміж дітей.
Писали щось на дошці, потім стерли.
В ту мить звучали безлічі ідей.
В розмові йшли про важливі речі.
Про що дорослі іноді мовчать.
А говорили дітлахи, до речі,
Чому вони українську мову вчать.
«Хіба не можу я так говорити,
Як тільки забажається мені?
Російську знаю, нащо ж мені вчити
Ще й українською слова якісь нові».
Максим ї собі: «Говорю, як захочу!
Яка різниця, як і що сказав?
Софійко, нащо ти мені шепочеш,
Чого шкарпетку я «носком» назвав?»
«Ну як ти сам то не розумієш,
Що в кожній мові є свої слова?
Як пояснити ти комусь зумієш,
Шкарпетка ця не «новая» — нова?
Ми ж живемо у рідній Україні.
І мова наша українська. Так!*

*В степах широких, чи на полонині
Українська мова! Пам'ятай однак,
Що мов ми безліч можемо вивчати.
Тобі вдалося у житті пізнати!
Тож не спляйся! Вчиш знову й знов!
Та грош ціна тому, хто знає мови,
А рідну повсякчас лише ламає!»
Така от в класі повелась розмова,
За чим закінчилася, ніхто не знає.
З тим пір ми завжди у своєму класі
Стараємось рідної вивчати,
Бо живемо тепер в такому часі,
Що сором української не знати!
**Почуйте ерешті,
Що вам кажуть діти:
Українська мова —
наймиліша в світі!***

*Оксана ВОРКУН,
вчитель початкових класів
Петриківської ЗОШ I-III ступенів.*

Вчимося бути патріотами

*Небесна сотня, для нас сказаний світ
Полінувати, для нас не сказаний світ!
Тож оправдати долі їхніх літ —
обов'язок народної еліти.
На небі спокій їх чекає вже,
І вічна пам'ять на землі настала.
За них ми Богу молимося лише
Та прославляєм. Слава! Слава!
О. Колібаба*

3 нагоди Міжнародного дня рідної мови педагог-організатор НВК «Мишковицька ЗОШ I-III ст. — ДНЗ» Ганна Романівна Драбик організувала літературно-музичне свято «Нас єднає мова». Його розпочали спільним виконанням Державного Гімну України.

Ведучими заходу були учениці 7 класу Ірина Луцька та Софія

Беспальок. Із вітальним словом української мови та літератури Ірина Богданівна Звір.

Також на заході присутні хвилюючо мовчанням вшанували Героїв Небесної сотні. Школярі запалили свічки, які замість загалом згадали загиблих земляків.

Зворушливо звучали поетичні твори про Небесну сотню, українську мову. А колектив «Співачка» подарував учасникам заходу пісні «Немає України без каліни», «Мова єднає», «Щастя».

*Ксеня ВІБЛА, учениця 8 класу,
голова учнівського самоврядування НВК «Мишковицька ЗОШ I-III ст. — ДНЗ».*

Програма місцевих телеканалів

ПОНЕДІЛОК
4 БЕРЕЗНЯ

Table with TV-4, ТБ, and EUROSPORT channels, listing programs from 06:00 to 21:30.

СЕРЕДА
6 БЕРЕЗНЯ

Table with TV-4, ТБ, and EUROSPORT channels, listing programs from 06:00 to 21:30.

П'ЯТНИЦЯ
8 БЕРЕЗНЯ

Table with TV-4, ТБ, and EUROSPORT channels, listing programs from 06:00 to 21:30.

ВІВТОРОК
5 БЕРЕЗНЯ

Table with TV-4, ТБ, and EUROSPORT channels, listing programs from 06:00 to 21:30.

ЧЕТВЕР
7 БЕРЕЗНЯ

Table with TV-4, ТБ, and EUROSPORT channels, listing programs from 06:00 to 21:30.

СУБОТА
9 БЕРЕЗНЯ

Table with TV-4, ТБ, and EUROSPORT channels, listing programs from 06:00 to 21:30.

Continuation of TV-4 programs from previous days, including EUROSPORT and ТБ channels.

Table with EUROSPORT and ТБ channels, listing programs from 00:35 to 18:45.

НЕДІЛЯ
10 БЕРЕЗНЯ

Table with TV-4, ТБ, and EUROSPORT channels, listing programs from 06:00 to 21:00.

Афіша

Тернопільський академічний український драматичний театр ім. Т. Г. Шевченка

02.03. (субота) - «Сватання на Гончарівці», музична комедія.
03.03. (неділя) - «Медовий місяць на всі сто», комедія.
07.03. (четвер) - «Як наші діди парубкували», музична комедія.
10.03. (неділя) - «Незвичайні пригоди відважних козаків»...

Тернопільська обласна філармонія

04.03. (понеділок) - «Вечір романсу».
06.03. (середа) - концерт з нагоди 205-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка «Шевченкове слово не вмере, не загине...»

Кінопрем'єри березня

«Між нами, дівчатами»

Країна: Італія. Жанр: комедія.
Лучія і Марія дружать ще зі школи. Лучія — сувора і трохи замкнута, Марія — яскрава і позитивна, душа компанії...

«В обіймах брехні»

Країни: Ірландія, США. Жанр: драма.
Мида, наївна молода жінка Френсіс намагається досягти успіху в Нью-Йорку. Знаходить в метро сумку, вирішує повернути її власниці...

«Скажені канікули»

Країни: Ірландія, США. Жанр: драма.
Маріон — самодостатня і не дуже розбірлива в зв'язках. Знайомитися з хлопцями в Tinder для неї — звична справа...

«Гаспар їде на весілля»

Країна: Франція. Жанр: комедія.
Гаспар тривалий час не підтримував зв'язків зі своєю сім'єю. І ось тепер йому доведеться повернутися в рідне місто, щоб бути присутнім на черговому весіллі батька...

Подільське СЛОВО

Свідоцтво про державну реєстрацію: ТР № 683 — 283 ПР від 29. 11. 2018 р.
Директор Наталя ЧАПРАК
Бухгалтерія, довідки: 528830
Журналісти Лілія ПАТНЮК
Верстка: Іван Юзьків, Уляна Балагура

Розрахунковий рахунок: 26003250972001 ФО КБ Приватбанк

Позиція авторів може не збігатися з позицією редакції. За достовірність викладених фактів відповідальність несе автор. Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати тексти.

ПОНЕДІЛОК 4 БЕРЕЗНЯ

UA: ПЕРШИЙ

06.00 М/с «Гон». 06.30,07.00,08.00,09.00,09.25, 13.00,15.00,18.00,21.00,23.30, 02.00,05.00 Новини. 06.35,07.05,08.05,09.05 Доброго ранку, Країно! 09.30 Т/с «Галерея Вельвет». 12.30 Д/с «Аромати Чилі». 13.15,14.30,04.05 РадіоДень. 13.55 Д/с «Світ дикої природи». 15.20 Д/с «Неповторна природа». 16.20 Хто в домі казів? 16.55 По обіді шоу. 18.20,02.35 Тема дня. 18.50,05.20 Своя земля. 19.10 Передвиборна агітація кандидатів на посаду Президента України за кошти Державного бюджету. Порошенко П.О. 19.30 Передвиборна агітація кандидатів на посаду Президента України за кошти Державного бюджету. Бойко Ю.А. 19.49 Передвиборна агітація кандидатів на посаду Президента України за кошти Державного бюджету. Ващенко О.М. 20.08 Передвиборна агітація кандидатів на посаду Президента України за кошти Державного бюджету. Корнацький А.О. 20.30 Разом.

1+1

06.30,07.10,08.10,09.10 Сніданок з «1+1». 07.00,08.00,09.00,12.00,16.45, 19.30,00.00,05.20 «ТСН». 09.30 «Одруження наосліп». 11.10,12.20 «Міняю жінку». 13.45 «Сімейні мелодрами». 14.45 Т/с «Величне століття. Роксолана». 17.10 Т/с «Мое чуже життя». 19.20 «Секретні матеріали». 20.45,21.45 Т/с «Школа. Випускний». 22.45 «Гроші».

ІНТЕР

07.00,08.00,09.00,17.40 Новини. 07.10,08.10 «Ранок з Інтером». 09.20,18.00,19.00 «Стосується кожного». 11.15,12.25 Х/ф «Жандарм у Нью-Йорку». 12.00 «Новини». 14.00 Х/ф «Розсіяний». 15.45 «Чекай на мене. Україна». 20.00 «Подорожчів». 21.00 «Речдок. Особливий випадок. Фатальна пристрасть». 23.55 Х/ф «Наречена, яка втекла».

ICTV

06.30 Факти тижня. 100 хвилин з О.Сололовою. 08.45 Факти. Утро. 09.15,19.20 Надзвичайні новини з К.Стогнієм. 10.15 Х/ф «Стартрек». 12.45,15.45 Факти. День. 13.20 Х/ф «Стартрек: Відплата». 16.25 Х/ф «Стартрек: За межами Всесвіту». 18.45,21.05 Факти. Вечір. 20.20 Багач-Бідняк 2. 21.25 Т/с «Розтин покаже». 22.20 Свобода слова.

СТБ

06.20 Т/с «Коли ми вдома». 07.15 Містичні історії з П.Костіциним 09.05 МастерШеф. 12.35 Хата на тата. 17.30,22.00 Вікна-Новини. 18.00 Слідство веде екстрасенси. 20.00,21.00 Т/с «Кріпосна». 22.50 Один за всіх.

ТЕТ

06.00 ТЕТ Мультиранок. 09.30 М/ф «Жаб'яче королівство: Тасмична кришталева жаба». 11.00 Т/с «Якось у казці». 12.00,17.00 Т/с «Рання пташка». 13.00,19.00 Богиня шопінгу. 14.00,18.00 4 весілля. 15.00,01.00 Панянка-селянка. 20.00,21.00 Одного разу під Полтавою 20.30,21.30 Танька і Володька. 22.00 Сімейка У.

НТН

05.50,03.20 «Випадковий свідок». 06.05 Т/с «Запороги». 07.50,18.25 «Свідок. Агенти». 08.25 Х/ф «Живе такий хлопцев». 10.20 Т/с «Кулагін та партнери». 12.30,16.30,19.00,23.15,02.50 «Свідок». 12.50,19.30 Т/с «Смерть у раю». 14.55,16.50,23.45 Т/с «Служба розслідувань». 17.10,21.30 «Легенди карного розшуку» 01.55 «Тасмичні кримінального світу»

УКРАЇНА

06.30,07.10,08.15 Ранок з Україною 07.00,08.00,09.00,15.00, 19.00,23.00,02.20 Сьогодні. 09.30 Зоряний шлях. 10.30 Місія: краса. 11.30,04.40 Реальна містика. 13.30,15.30 Агенти справедливості 16.00,03.15 Історія одного злочину 18.00 Т/с «Тасмичні». 19.50 «Говорить Україна». 21.00 Т/с «Сонячний листопад». 23.30 Х/ф «1+1».

ВІТРОК 5 БЕРЕЗНЯ

UA: ПЕРШИЙ

06.00 М/с «Гон». 06.30,07.00,08.00,09.00,09.25, 13.00,15.00,18.00,21.00,23.30, 02.00,05.00 Новини. 06.35,07.05,08.05,09.05 Доброго ранку, Країно! 09.30 Т/с «Галерея Вельвет». 12.30 Д/с «Аромати Греції». 13.15,14.30,04.05 РадіоДень. 13.55 Д/с «Неповторна природа». 15.20 Т/с «Іспанська легенда». 16.55 UA:Фольк. 18.20,02.35 Тема дня. 18.50,05.20 Своя земля. 19.10 Передвиборна агітація кандидатів на посаду Президента України за кошти Державного бюджету. Дерев'янюк Ю.Б. 19.30 Передвиборна агітація кандидатів на посаду Президента України за кошти Державного бюджету. Носенко С.М. 19.49 Передвиборна агітація кандидатів на посаду Президента України за кошти Державного бюджету. Вілкул О.Ю. 20.08 Передвиборна агітація кандидатів на посаду Президента України за кошти Державного бюджету. Мураєв Є.В. 20.30 Д/с «Мегалісис». 21.25,02.20 UA:Спорт. 21.40 Наші гроші. 22.10 Д/с «Шамвари: територія диких тварин».

1+1

06.30,07.10,08.10,09.10 Сніданок з «1+1». 07.00,08.00,09.00,12.00,16.45, 19.30,00.00,05.20 «ТСН». 09.30 «Одруження наосліп». 11.15,12.20 «Міняю жінку». 13.45 «Сімейні мелодрами». 14.45 Т/с «Величне століття. Роксолана». 17.10 Т/с «Мое чуже життя». 19.20 «Секретні матеріали». 20.45,21.45 Т/с «Школа. Випускний». 22.45 «Одруження наосліп 5».

ІНТЕР

05.25,22.05 «Слідство вели...» з Л.Каневським». 07.00,08.00,09.00,17.40 Новини. 07.10,08.10,09.20 «Ранок з Інтером» 10.10,12.25 Х/ф «Три мушкетери: Підвіски королеви». 12.00 «Новини». 12.50 Х/ф «Три мушкетери: Комста Міледи». 14.50,15.50,16.45 «Речдок». 20.00 «Подорожчів». 21.00 «Речдок. Особливий випадок. Фатальна пристрасть». 23.55 Х/ф «Він, вона і він».

ICTV

06.30 Ранок у великому місті. 08.45 Факти. Ранок. 09.15,19.20 Надзвичайні новини з К.Стогнієм. 10.10 Багач-Бідняк 2. 11.10,17.15 Антисомбі. Дайджест. 12.05,13.20 Х/ф «Дияволиця». 12.45,15.45 Факти. День. 14.45,16.15,21.25 Т/с «Розтин покаже». 18.45,21.05 Факти. Вечір. 22.20 «На трьох». 23.40 Х/ф «Національна безпека».

СТБ

06.05 Т/с «Коли ми вдома». 07.00 Містичні історії з П.Костіциним 08.50 МастерШеф. 13.00 Хата на тата. 17.30,22.00 Вікна-Новини. 18.00 Слідство веде екстрасенси. 20.00,21.00 Т/с «Кріпосна». 22.50 Детектор брехні.

ТЕТ

06.00 ТЕТ Мультиранок. 09.30 М/ф «Жаб'яче королівство: Тасмична кришталева жаба». 11.00 Т/с «Якось у казці». 12.00,17.00 Т/с «Рання пташка». 13.00,19.00 Богиня шопінгу. 14.00,18.00 4 весілля. 15.00,01.00 Панянка-селянка. 20.00,21.00 Одного разу під Полтавою 20.30,21.30 Танька і Володька. 22.00 Сімейка У.

НТН

06.35 Т/с «Запороги». 08.30 Ранковий «Свідок». 09.00 Х/ф «Процальна гастроль «Артуса». 10.45 Т/с «Кулагін та партнери». 12.30,16.30,19.00,23.15,02.45 «Свідок». 12.50,19.30 Т/с «Смерть у раю». 14.55,16.50,23.45 Т/с «Служба розслідувань». 17.15,21.35 «Легенди карного розшуку» 01.55 «Тасмичні кримінального світу»

УКРАЇНА

06.30,07.10,08.15 Ранок з Україною 07.00,08.00,09.00,15.00, 19.00,23.00 Сьогодні. 09.30 Зоряний шлях. 10.30 Місія: краса. 11.30,04.40 Реальна містика. 13.30,15.30 Агенти справедливості 16.00 Історія одного злочину. 18.00 Т/с «Тасмичні». 19.50 «Говорить Україна». 21.00 Т/с «Сонячний листопад». 23.30 Гучна справа.

СЕРЕДА 6 БЕРЕЗНЯ

UA: ПЕРШИЙ

06.00 М/с «Гон». 06.10 М/с «Ведмеді-сусіди». 06.30,07.00,08.00,09.00,09.25, 13.00,15.00,18.00,21.00,23.30, 02.00,05.00 Новини. 06.35,07.05,08.05,09.05 Доброго ранку, Країно! 09.30 Т/с «Галерея Вельвет». 12.30 Д/с «Аромати Греції». 13.15,14.30,04.05 РадіоДень. 13.55 Д/с «Неповторна природа». 14.30 52 вікенди. 15.15 Т/с «Іспанська легенда». 16.55 Сильна доля. 18.20,02.35 Тема дня. 18.50,05.20 Своя земля. 19.10 Передвиборна агітація кандидатів на посаду Президента України за кошти Державного бюджету. Габера М.А. 19.30 Передвиборна агітація кандидатів на посаду Президента України за кошти Державного бюджету. Гнап Д.В. 19.49 Передвиборна агітація кандидатів на посаду Президента України за кошти Державного бюджету. Мороз О.А. 20.08 Передвиборна агітація кандидатів на посаду Президента України за кошти Державного бюджету. Богословська І.Г. 20.30 Д/с «Мегалісис». 21.25,02.20 UA:Спорт. 21.40 Наші гроші. 22.10 Д/с «Шамвари: територія диких тварин».

1+1

06.30,07.10,08.10,09.10 Сніданок з «1+1». 07.00,08.00,09.00,12.00,16.45, 19.30,00.00,05.20 «ТСН». 09.30 «Одруження наосліп». 11.15,12.20 «Міняю жінку». 13.45 «Сімейні мелодрами». 14.45 Т/с «Величне століття. Роксолана». 17.10 Т/с «Мое чуже життя». 19.20 «Секретні матеріали». 20.45,21.45 Т/с «Школа. Випускний». 22.45,00.00,01.00 «Світ навиворіт 10: Бразилія».

ІНТЕР

05.25,22.05 «Слідство вели...» з Л.Каневським». 07.00,08.00,09.00,17.40 Новини. 07.10,08.10,09.20 «Ранок з Інтером» 10.30,12.25 Х/ф «Людина-оркестр» 13.00 Х/ф «Іршачка». 14.50,15.50,16.45 «Речдок». 20.00 «Подорожчів». 21.00 «Речдок. Особливий випадок. Фатальна пристрасть». 23.55 Х/ф «Егоїст».

ICTV

06.30 Ранок у великому місті. 08.45 Факти. Ранок. 09.15,19.20 Надзвичайні новини з К.Стогнієм. 10.10 Секретний фронт. 12.30,13.25 Х/ф «Національна безпека». 12.45,15.45 Факти. День. 14.45,16.15,21.25 Т/с «Розтин покаже». 18.45,21.05 Факти. Вечір. 20.15 Секретний фронт. 22.25 «На трьох». 23.45 Х/ф «Погані хлопці».

СТБ

06.20 Т/с «Коли ми вдома». 07.15 Містичні історії з П.Костіциним 09.05 МастерШеф. 12.55 Хата на тата. 17.30,22.00 Вікна-Новини. 18.00 Слідство веде екстрасенси. 20.00,20.55 Т/с «Кріпосна». 23.50 Давай поговоримо про секс.

ТЕТ

06.00 ТЕТ Мультиранок. 09.30 М/ф «Жаб'яче королівство: Тасмична кришталева жаба». 11.00 Т/с «Якось у казці». 12.00,17.00 Т/с «Рання пташка». 13.00,19.00 Богиня шопінгу. 14.00,18.00 4 весілля. 15.00,01.00 Панянка-селянка. 20.00,21.00 Одного разу під Полтавою 20.30,21.30 Танька і Володька. 22.00 Сімейка У.

НТН

06.35 Т/с «Запороги». 08.30 Ранковий «Свідок». 09.00 Х/ф «Процальна гастроль «Артуса». 10.45 Т/с «Кулагін та партнери». 12.30,16.30,19.00,23.15,02.45 «Свідок». 12.50,19.30 Т/с «Смерть у раю». 14.55,16.50,23.45 Т/с «Служба розслідувань». 17.15,21.35 «Легенди карного розшуку» 01.55 «Тасмичні кримінального світу»

УКРАЇНА

06.30,07.10,08.15 Ранок з Україною 07.00,08.00,09.00,15.00, 19.00,23.00 Сьогодні. 09.30 Зоряний шлях. 10.30 Місія: краса. 11.30,04.40 Реальна містика. 13.30,15.30 Агенти справедливості 16.00 Історія одного злочину. 18.00 Т/с «Тасмичні». 19.50 «Говорить Україна». 21.00 Т/с «Сонячний листопад». 23.20 Контролер.

ЧЕТВЕР 7 БЕРЕЗНЯ

UA: ПЕРШИЙ

06.00 М/с «Ведмеді-сусіди». 06.30,07.00,08.00,09.00,09.25, 13.00,15.00,18.00,21.00,23.30, 02.00,05.00 Новини. 06.35,07.05,08.05,09.05 Доброго ранку, Країно! 09.30 Т/с «Галерея Вельвет». 12.30 Д/с «Аромати Греції». 13.15,14.30,04.05 РадіоДень. 13.55 Д/с «Неповторна природа». 15.15 Т/с «Іспанська легенда». 17.10,02.00 Б'ятлон. ЧС. Змішана естафета. 18.50,20.25 Своя земля. 19.10 Передвиборна агітація кандидатів на посаду Президента України за кошти Державного бюджету. Соловійов О.М. 19.30 Передвиборна агітація кандидатів на посаду Президента України за кошти Державного бюджету. Насіров Р.М. 19.49 Передвиборна агітація кандидатів на посаду Президента України за кошти Державного бюджету. Кива І.В. 20.08 Передвиборна агітація кандидатів на посаду Президента України за кошти Державного бюджету. Кривонос С.Г. 20.45,23.05,03.45 Скелетон. ЧС. 22.20 UA:Спорт. 22.35 Схеми. Корупція в деталях.

1+1

06.30,07.10,08.10,09.10 Сніданок з «1+1». 07.00,08.00,09.00,12.00,16.45, 19.30,00.00,05.20 «ТСН». 09.30 «Одруження наосліп». 11.20,12.20 «Міняю жінку». 13.45 «Сімейні мелодрами». 14.45 Т/с «Величне століття. Роксолана». 17.10 Т/с «Мое чуже життя». 19.20,02.15 «Секретні матеріали». 20.40 «Чистопев». 20.45,21.45 Т/с «Школа. Випускний». 22.30 «Право на владу».

ІНТЕР

05.25,22.05 «Слідство вели...» з Л.Каневським». 07.00,08.00,09.00,17.40 Новини. 07.10,08.10,09.20 «Ранок з Інтером» 10.10,12.25 Х/ф «Туз». 12.30 Х/ф «Блеф». 14.50,15.50,16.45 «Речдок». 20.00 «Подорожчів». 21.00 «Речдок. Особливий випадок. Фатальна пристрасть». 23.55 Х/ф «Ніч закритих дверей».

ICTV

05.35 Громадянська оборона. 06.30 Ранок у великому місті. 08.45 Факти. Ранок. 09.15,19.20 Надзвичайні новини з К.Стогнієм. 10.10 Секретний фронт. 12.30,13.25 Х/ф «Національна безпека». 12.45,15.45 Факти. День. 14.45,16.15,21.25 Т/с «Розтин покаже». 18.45,21.05 Факти. Вечір. 20.15 Секретний фронт. 22.25 «На трьох». 23.45 Х/ф «Погані хлопці 2».

СТБ

06.20 Т/с «Коли ми вдома». 07.15 Містичні історії з П.Костіциним 09.10 МастерШеф. 12.55 Хата на тата. 17.30,22.00 Вікна-Новини. 18.00 Слідство веде екстрасенси. 20.00,20.55 Т/с «Кріпосна». 22.50 Вагітна у 16.

ТЕТ

06.00 ТЕТ Мультиранок. 09.30 М/ф «Жаб'яче королівство: Тасмична кришталева жаба». 11.00 Т/с «Якось у казці». 12.00,17.00 Т/с «Рання пташка». 13.00,19.00 Богиня шопінгу. 14.00,18.00 4 весілля. 15.00,01.00 Панянка-селянка. 20.00,21.00 Одного разу під Полтавою 20.30,21.30 Танька і Володька. 22.00 Сімейка У.

НТН

06.35 Т/с «Запороги». 08.30 Ранковий «Свідок». 09.00 Х/ф «Процальна гастроль «Артуса». 10.45 Т/с «Кулагін та партнери». 12.30,16.30,19.00,23.15,02.45 «Свідок». 12.50,19.30 Т/с «Смерть у раю». 14.55,16.50,23.45 Т/с «Служба розслідувань». 17.15,21.35 «Легенди карного розшуку» 01.45 «Тасмичні кримінального світу»

УКРАЇНА

06.30,07.10,08.15 Ранок з Україною 07.00,08.00,09.00,15.00, 19.00,23.00 Сьогодні. 09.30 Зоряний шлях. 10.30 Місія: краса. 11.30,04.40 Реальна містика. 13.30,15.30 Агенти справедливості 16.00 Історія одного злочину. 18.00 Т/с «Тасмичні». 19.50 «Говорить Україна». 21.00 Т/с «Сонячний листопад». 23.20 Контролер.

П'ЯТНИЦЯ 8 БЕРЕЗНЯ

UA: ПЕРШИЙ

06.00 М/с «Ведмеді-сусіди». 06.30,07.10,08.10,09.10 Доброго ранку, Країно! 07.00,08.00,09.00,21.50,23.30, 03.15 Новини. 09.30 Країна на смак. 11.50 UA:Фольк. 13.00 Х/ф «Марія Терезія». 17.10,02.00 Б'ятлон. ЧС. Спринт 7,5 км. Жінки. 18.35 Своя земля. 19.00,20.45,03.35 Скелетон. ЧС. 20.10 Перший на селі. 22.20 Перша шпальота. 22.50 Д/с «Шамвари: територія диких тварин». 00.00 Телепродаж Тусо.

1+1

06.00,07.00 «Одруження наосліп». 09.00,11.20,13.20, 15.20,17.20 «Жіночий квартал». 19.30 «ТСН». 20.25 «Чистопев». 20.35 «Ліга сміху». 22.40 «Ігри приколів».

ІНТЕР

05.25 «Слідство вели...» з Л.Каневським». 07.00 «Ранок з Інтером». 09.10 «Готуємо разом чоловіком» 12.00 Х/ф «Найпривабливіша і найсмпатичніша». 13.30 Х/ф «Дівчатка». 15.30 Т/с «Голос янгола». 20.00 «Подорожчів тижня». 22.00 Концерт Тасії Повалій «Серце - будинок для любові». 00.20 «Речдок».

ICTV

06.30 Ранок у великому місті. 08.45,00.25 «На трьох». 09.15 Х/ф «Метод Хітчча». 11.35,13.05 Х/ф «Погані хлопці». 12.45 Факти. День. 14.05 Х/ф «Погані хлопці 2». 16.55 Х/ф «Хенкок». 18.45 Факти. Вечір. 19.10 Х/ф «За бортом». 21.40 Дивел-шоу. 03.15 Х/ф «Країна мавп».

НОВИЙ

03.40 Зона ночі. 04.25 Служба розшуку дітей. 05.50 Абуз. 06.40,07.55 Kids' Time. 06.45 М/с «Майлз з майбутнього». 08.00 Х/ф «Сідні Уайт». 10.20 Х/ф «Перша дочка». 12.20 Х/ф «Чого хоче дівчина». 14.45,23.20 Х/ф «Поки ти спав». 16.50 Х/ф «Міс Конгеніальність». 19.00 Х/ф «Міс Конгеніальність 2». 21.15 Х/ф «Зізнання». 01.20 Х/ф «Зникла».

СТБ

06.00 Хата на тата. 08.50 Х/ф «Скільки в тебе?» 11.05 Х/ф «Дружина напрокат». 13.40 Т/с «Тінь коханця». 17.30,22.00 Вікна-Новини. 18.00 Слідство веде екстрасенси. 20.00,22.50 Холостяк.

ТЕТ

06.00 ТЕТ Мультиранок. 09.30 Х/ф «Думми-муми». 11.00 Т/с «Якось у казці». 12.00,17.00 Т/с «Рання пташка». 13.00,19.00 Богиня шопінгу. 14.00,18.00 4 весілля. 15.00,00.30 Панянка-селянка. 20.00 Одного разу під Полтавою. 20.30 Танька і Володька. 21.00 Х/ф «DZIDZIO Контрабас». 22.45 Х/ф «Свінгери».

НТН

05.30 Х/ф «Карусель». 06.50 Т/с «Запороги». 08.35 Х/ф «Весь світ в очах твоїх...» 09.50 Х/ф «Троє в човні, якщо не рахувати собаки». 12.20 Х/ф «Тримай у полі зору». 14.00 Х/ф «Зіта і Піта». 17.00 Х/ф «Мушкетер». 19.00,02.50 «Свідок». 19.30 Т/с «Велика маленька брехня». 23.30 Х/ф «Жіноча робота з ризиком для життя».

ПРЯМИЙ

06.00,07.15,08.15 «Новий день» 07.00,08.00,09.00,10.00,11.00, 12.00,13.00,14.00,15.00,16.00 «Репортер». Новини. 09.15,10.15,11.15 «Ми всі...» 12.15,13.15,14.15,15.15 «Деталі» 16.05 «Кримінал» 17.00 «Ситуація» 18.30 «Підсумки» 19.00 «Ехо України» 22.30 «Поярков. News».

УКРАЇНА

06.30,07.10,08.10 Ранок підборах 07.00,08.00,09.00,15.00,19.00 Сьогодні. 09.30 Зоряний шлях. 10.

Справи у громаді

«Спортивна зима»

Всеукраїнські фізкультурно-оздоровчі заходи «Спортивна зима» провели у Великогаївській об'єднаній територіальній громаді.

Змагання відбулися в селі Великі Гаї. Учасників гостинно приймала міська ЗОШ I-III ст., у спортивному залі якої відбувалося проведення «Біг змійкою», «Баскетбол», «Ведення м'яча», «Боулінг», «Посади картоплю» та «Смуга перешкод». Сюди прибули команди НВК «Загальноосвітня школа I-II ступенів – дошкільний навчальний заклад с. Скоморохи», КЗ «Загальноосвітня школа I-II ступенів села Прошова», НВК «Загальноосвітня школа I-II ступенів – дошкільний навчальний заклад села Дичків» та дві команди ЗОШ I-III ступенів с. Великі Гаї. Всі учасники самовідданно та дружно боролися за перемогу, адже захищали честь своїх шкіл.

Перше місце завоював спортивний колектив НВК «Загальноосвітня школа I-II ступенів – дошкільний навчальний заклад села Дичків», **друге виборола команда** НВК «Загальноосвітня школа I-II ступенів – дошкільний навчальний заклад с. Скоморохи», **третє посіла** команда №1 загальноосвітньої школи I-III ступенів с. Великі Гаї.

Чоловіки та жінки змагались з дартсу, штовхання гирі однією рукою, армреслінгу, згинання та розгинання рук в упорі лежачи.

Перше місце серед дорослих виборола команда села Баворів, друге завоював учасник з села Великі Гаї, третє посіла команда Товстолуг. Усі села належать до Великогаївської територіальної громади.

Команди, які у підсумку з усіх видів посіли I-III місця, нагороджені грамотами, а члени спортивних колективів – медалями, сувенірною атрибутикою з логотипом Тернопільського обласного центру фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх». **Усі учасники змагань отримали призи.**

Організатори – Тернопільський обласний центр фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх» та Великогаївська об'єднана територіальна громада – висловлюють подяку незмінному спонсору змагань ПрАТ «Тернопільський молокозавод» за надані призи для нагородження учасників змагань.

Олена ГИКАВА.

Знай наших!

Тріумф волі та мужності

Тернопільський спортсмен Тарас Радь успішно виступив на параолімпійському чемпіонаті світу з лижних перегонів та біатлону, що відбувся у місті Принс-Джордж (Канада). Талановитий хлопець здобув три золоті медалі з біатлону, одну срібну та дві бронзові нагороди в лижних перегонах.

Ось його результати:

16.02. Біатлон, дистанція 12,5 км – «золото».

17.02. Лижні перегони, 7,5 км – «бронза».

18.02. Лижні перегони, спринт – «бронза».

20.02. Біатлон, спринт 7,5 км – «золото».

21.02. Біатлон, індивідуальна гонка 15 км – «золото».

24.02. Лижні перегони, довга дистанція 15 км – «срібло».

Тарас у вівторок повернувся на Батьківщину, щоб взяти участь у чемпіонаті України, а вже незабаром вирушить у Японію на фінал Кубка світу.

Волейбол

24 лютого 2019 року у с. Лозова Байковецької об'єднаної територіальної громади відбулися перші матчі чемпіонату Тернопільського району з волейболу:

Лозова	1:2	Острів
Великі Бірки	0:2	Велика Лука
Лозова	2:0	Великі Бірки
Острів	1:2	Великі Бірки
Лозова	2:0	Великі Бірки
Острів	1:2	Велика Лука

Турнірна таблиця:

МІСЦЕ	КОМАНДА	ОЧКИ
1.	Лозова	5
2.	Велика Лука	4
3.	Острів	4
4.	Великі Бірки	2
5.	Великі Гаї	0

Футзал

23 лютого відбулися ігри у дитячо-юнацькій футзальній лізі Тернопільської області серед юнаків 2006-2007 років народження.

Змагання проводять за два етапи:
- зональний, за результатами якого далі проходять команди, які посіли 1 і 2 місця;
- фінальний (ігри в групах та стикові матчі).
Зональний етап відбувся у селі Підволочиськ. Хлопці з Байковецької громади перемогли однолітків із команд ДЮСШ зі Скалата і ДЮСШ з Підволочиська. Незважаючи на поразку від ДЮСШ-3 з Тернополя, вони пробилися до фінального етапу.

Футбол | Видатні земляки

Перерваний політ Івана Вишневецького

Журналіст сайту «Футбол 24» Максим Розенко розповів про уродженця Тернопільщини, першого українця на чемпіонаті Туреччини Івана Вишневецького, іменем якого названо змагання на Кубок Тернопільського району.

До команди майстрів Іван потрапив у 23 роки. Перед тим закінчив ПТУ і відслужив в армії у будівельному батальйоні. Зенітом його кар'єри став «Дніпро», куди Вишневецький приїхав у 27 років. Уже через рік «Дніпро» виступав за збірну УРСР. А з «Дніпром» упродовж неповних 6-ти сезонів виграв 6 нагород, зокрема золоті медалі союзна першості та Кубок країни.

У 32 роки Вишневецький підписав контракт із «Фенербахче», ставши першим українцем у чемпіонаті Туреччини. І першим футболістом в історії «Дніпра», який уклав угоду із закордонним клубом. Турецькі журналісти за манеру гри називали його Буйволом. Після завершення кар'єри Вишневецький працював у тренерських штабах вінницької «Ниви» та «Дніпра», де непогано зарекомендував себе. Продовження, на жаль, не було — все перекреслила жаклива хвороба...

3 будбату — у «Дніпро»

20 вересня 1987 року. «Дніпро» у першому матчі як господарював (професійний) клуб у складі на ріднонній «Метеор» приймає московське «Динамо». Перевага — у господарів поля, на табло тривалий час горять нулі. На 81-й хвилині москвич Стукашов забиває гол. До закінчення матчу вболівальники покидають стадіон. І тут до атаки підключається центральний захисник «Дніпра» Іван Вишневецький. Вривається у штрафний майданчик суперника і завдає результативного удару.

Одразу зазначаю, що особливих бомбардирських талантів у цього захисника не спостерігалося. Це був єдиний гол Івана у складі «Дніпра». Але саме цей епізод дає найкраще уявлення про характер Вишневецького. На футбольному полі він відрізнявся незворушністю і справжнім олімпійським спокоєм у будь-яких ситуаціях.

Іван народився у селі Миролубівка на Тернопільщині. Ази гри майбутній футболіст освоював, гаяючи м'яч на стадіоні рідної школи. Закінчивши її, Вишневецький вступив до ПТУ, опісля влаштувався на роботу плиточником. Про футбол знову

згадав, коли призвали до армії. Виступав за команду будівельного батальйону. А коли закінчилася служба, Вишневецького запросили в аматорську команду тернопільського заводу «Ватра». В іграх за заводську команду Івана помітили, селекціонери вінницького «Локомотива», який виступав у другій союзній лізі.

Честь «залізничників» Вишневецький захищав 4 сезони. Тут же, у Вінниці, Іван зустрівся з майбутньою дружиною. Ольга навчалася у педагогічному інституті та мешкала поруч зі стадіоном. На арені вони й познайомилися. У 1980 році зіграли весілля. Сімейне життя згодом вплинуло на гру Вишневецького. До ліберо «Локомотива» почали придивлятися клуби вищої ліги, і у 1982 році Іван зважився на перехід у московський «Спартак».

Але у Москві не ладилось з самого початку: в одному з перших матчів чемпіонату новобранець отримав травму пахових кілець. До того ж у «Спартак» не поспішали з обіцяною квартирою, а в Івана вже народився первісток. Поміркувавши, футболіст вирішив повернутися до Вінниці, про що перед від'їздом чесно повідомив начальника команди Миколу Старостіна. Дізнавшись про повернення Івана до Вінниці, захисником зацікавилися українські клуби.

Вулише наставник «Дніпра» Володимир Ємець запрошував Івана до Дніпропетровська у чемпіонському для команди 1983 році. Вишневецький навіть написав заяву про прийом на роботу, але в останній момент несподівано відмовився, за що не уникнув місячної дискваліфікації. Що ж спровокувало такий крутий вираж кваліфікованого захисника? «У нас була маленька дитина, ми тільки починали жити, — пояснювала вдова футболіста Ольга Вишневецька. — У Вінниці йому пообіцяли підвищити зарплату, надати квартиру, машину. І після сімейної наради він вирішив залишитися».

Свій останній сезон у другій лізі Вишневецький провів блискуче. Із селекціонерів подивитися на його гру не навідувався тільки ледачий. Після закінчення чемпіона-

ту такої кількості пропозицій не було, напевно, ні в кого: українця хотіли бачити у своєму складі 12 (!) команд вищої ліги чемпіонату СРСР.

Зіграти у фіналі Євро-1988

Усе вирішив дзвінок Володимира Ємця та його короткий спіч: «Іване, ми тебе знову чекаємо». Двічі цей фахівець не запрошував нікого. Вишневецький дебютував за «Дніпро» у виїзному матчі проти московського ЦСКА. І своєю грою відразу ж довів правильність вибору головного тренера. Поступово за Іваном закріпилася слава одного з найкращих захисників СРСР. Він прекрасно читав гру, успішно діяв у боротьбі на другому поверсі, мав позиційне чуття і хорошу техніку першого пасу, нерідко розпочинаючи атаки своєї команди.

Такі дії не залишилися непоміченими тренерським штабом збірної: Вишневецького разом із його одноклубниками — Олегом Протасовим і Геннадієм Литовченком — почали регулярно викликати у її розташування. У 1985 році захисник зіграв 5 матчів за національну команду. Втім, стати «своїм» Івану не вдалося. Едуарда Малофеева на тренерському містку збірної змінив Валерій Лобановський. Кузнєцов, тренер ботьє довіряв Олега Укрїнського, можливості якого чудово знав ще з «Динамо».

У 1988 році Вишневецького включили в заявку збірної СРСР на чемпіонат Європи в Німеччині. А після того, як Олег Кузнєцов упродовж турніру отримав дві жовті картки і втратив право грати у фіналі, для Івана зажеврила надія вийти на поле у вирішальному матчі проти нідерландців. На жаль, тренерський штаб збірної надав перевагу білорусу Сергію Алейникову.

«Чи сильно я образився, що не вийшов у фіналі? — згадавав пізніше Вишневецький. — Та ні, тренеру, як то кажуть, видніше. Інша справа, що дуже хотілося зіграти проти Марко ван Бастена і Руда Гуллита. Чи зміг би я втримати ван Бастена? Не знаю, хоча функціонально на той момент був готовий дуже пристойно».

На фото (зліва направо): футболісти збірної СРСР Геннадій Литовченко, Олег Протасов та Іван Вишневецький.

У «Дніпрі» свої найкращі якості Іван виявляв регулярно. Роки, проведені в Дніпропетровську, стали найскравішим етапом його кар'єри. У 1984-му і 1985-му бронзові медалі чемпіонату країни, у 1987-му і 1989-му — срібні. У 1988 році «дніпріани» виграли союзна першість, а через рік стали володарями Кубка СРСР.

«Внесок Івана у завоювання цих трофеїв клубно переоцінювати, — згадав його одноклубник Олег Протасов. — Завдяки йому впевненістю він заряджав усіх партнерів по команді. Виходячи на поле, я мислив приблизно так: якщо заб'ємо — виграємо. Адаже в обороні Ваню навряд чи хтось зможе проіграти».

У 1989 році Вишневецький отримав у «Дніпрі» гідного дублера — 21-річного Володимира Герасченка. Молодий ліберо прогресував від матчу до матчу, діяв для свого віку дуже солідно. Івану виповнилося 32, і він навіть почав роздумувати над поверненням до Вінниці, де його дуже чекали. Але тут керівництво клубу впрямую шокувало гравця: «Є можливість пограти за одного з грандів турецького футболу — стамбульський «Фенербахче».

Продовження в наступному номері.

Сільські спортивні ігри | Шахи

Битва інтелектів

Тернопільське районне фізкультурно-спортивне товариство «Колос» 24 лютого провело чергові змагання в залі Сільських спортивних ігор Тернопільського району. Цього разу змагалися шахісти.

У змаганнях узяли участь команди Великолуцької, Драганівської, Мишковицької, Почапинської сільських, Великоберезовицької та Великобірківської селищних рад, а також Баворова, Великих Гаїв, Товстолуга Великобілицької ОТГ.

У вирішальній партії за перше місце зустрілися представники різних поколінь — зовсім юний представник команди селища Великі Бірки **Сергій Галапуп** та ветеран зі Ступок **Степан Кушнір**. Перемогла молодість. Третє місце посів представник Великої Луки **Петро Щурко**. У шахових баталіях серед жінок не було рівних **Ірина Романюк** із Великих Бірок, на другому місці опинилася **Анастасія Сотник** із Плотичі, третє місце зайняла **Тетяна Хемій** (Великі Гаї).

У командному заліку першою стала команда Великобірківської селищної ради, на другому місці — команда Великолуцької сільської ради, третя позиція — у Мишковицької сільської ради.

Наступні змагання в залі Сільських спортивних ігор Тернопільського району з настільного тенісу відбудуться 3 березня в Почапинській загальноосвітній школі І-ІІІ ступенів. Приїзд команд о 10:00.

Іван КУЛЬБІЦЬКИЙ,
Голова Тернопільської райради ФСТ «Колос».

Підготовка до сезону

Спаринги і перші новачки

Представники нашого краю — тернопільська «Нива» та великогаївський «Агрон-ОТГ» дізналися про своїх суперників в 1/16 фіналу наймасовіших товариських зимових змагань — щорічного, вже 20-го за ланком турніру пам'яті видатного наставника львівських «Карпат», заслуженого тренера України Ернеста Юста.

Так, «нивівці» зійдуться в герці з юнаками моршинської «Скали U-17» (матч відбудеться в суботу, 2 березня, на стадіоні «Арена Довге» в Довгому Стрийського району), а «агронівці» поміряться силами з опонентом тернополян на груповій стадії звітних змагань — «Стартом» (Розворяни), що минулий сезон провів у третій лізі Львівщини (поєдинок буде зіграно в неділю, 3 березня, на штучному полі стадіону імені Богдана Маркевича у Винниках).

Тим часом наші хлопці активно готуються до весняної частини сезону, загартовуючись у товариських іграх. У першому спарингу на зборі в Моршині «Нива» мінімально поступилася дрогобицькій «Галичині» з першої ліги Львівської області. У складі колективу з Тернополья відзначився Олексій Литовченко, який відкрив рахунок. Однак «жовто-зелені» сповна відігралися на чинному чемпіоні Львівщини «Юності» з Верхньої Білки, забивши у ворота «хвостатих» 3 «сухі» м'ячі. Але тернополян поступилися в товариській грі срібному призеру чемпіонату Львівщини — 1:2.

Зазначимо, що під час зимових перерви повноцінними гравцями «Ниви» стали 20-річний півзахисник Руслан Дедух, який раніше виступав за дружелюбний ФК «Калуш», 20-річний захисник Максим Демчук із одеського «Чорноморця» та 29-річний оборонець Вадим Хохлов із вінницької «Ниви».

Чинний чемпіон Тернопільщини «Агрон» поступився у спарингу супернику з аматорського чемпіонату України. У першому таймі гостріше діяли досвідчені гравці колективу з Великих Гаїв, які відкрити рахунок у матчі. «Рочинці» наполегливо створювали небезпечні моменти біля воріт опонентів і невдовзі завдяки двом влучним пострілам здобули вольову перемогу — 2:1.

Сторінку підготував Андрій Омельницький.

Притча

Мудрість вдячності

В одному місті жив дуже багатий, але пихатий і хвалькуватий чоловік. Він був неодруженим, з родичами не спілкувався, сусідів зневажав і часто висміював їх у колі своїх друзів, таких же панів, як сам. Утім, він не любив навіть своїх друзів, а Небу часто дорікав тим, що не найбагатший і не найшанованіший чоловік у місті.

І до того набридло Господу слухати скарги цього чоловіка, що коли той пустив за вітром всі свої гроші, навіть не забажав простягнути Свою руку допомоги. Коли ж з уст банкрута посипалися прокляття на адресу Бога і сил Небесних, стався нещасний випадок – в його дім влучила блискавка, і той дотла згорів.

Гірко заплакав чоловік і пішов шукати притулку у своїх друзів. Однак жоден із них не прийняв його. А до того ще й насукався ввіска. Вночі голодний, втомлений і змар'яний, у відчаї постукав у всі сусідні — бідної вдови з двома маленькими дітьми. Вона від усієї душі запропонувала йому дах і їжу.

Вранці цей чоловік стояв у храмі на колінах і, заливаючись сльозами, просив у Бога прощення за свою гординю. Доброта і великодушність колись зневаженої ним простолюдинки глибоко зачепили його душу. Він просив:

— Господи, проливи за те, що не цінував дари Твої і не був вдячним Тобі за милість Твою.

Незабаром він помирився з родичами, і ті допомогли йому побудувати невеликий будинок. Так він став жити в мирі і злагоді зі всіма.

Минуло кілька років. Бідна вдова, яка прийняла його в найважчі дні його життя, померла, а її діти залишилися круглими сиротами. Постукали вони в його дім і, попросили взяти їх до себе. Поспівавчав їм чоловік, але відмовив:

— Моя хата маленька. Йдіть краще до тих, хто заможніший. Та й жити я звик сам...

Пішли сироти, засмучені. А вранці чоловік не зміг підвестися з ліжка — його прикувала невідома хвороба. Гірко заплакав і у відчаї звернувся до Бога:

— Знову я прогнівив Тебе, заплатив за свою глупоту здоров'ям. Чому Ти так жорстоко караєш мене?

Посміхнувся Господь і гірко відповів йому:

— Бо не вмієш ти бути мудрим без страждання і горя.

Чоловік усе зрозумів. Він вимовив у бідних сиріт прощення, і ті з радістю увійшли в його дім, а діти залишилися круглими сиротами. Тоді чоловік подякував Богові за милість удруге.

Віднині він щомиті міг радіти присутності близьких людей, їхнім голосам, які відгукувалися в його серці відлунням невимовного щастя.

Одного разу, коли він сидів у дворі, бавлячись із онуками, проходили повз нього сідливі друзі. Бавлячись насміхатися з його хатини, бідного одягу і того, що він бавиться з дітьми. А він лише підняв очі до Неба і подякував Богу за чудове життя.

Ось і вся мудрість вдячності.

Виховна година для дорослих

Захистіть свою дитину

Ваша дитина має, не замислюючись, чітко відповідати на ці запитання. Аби ваша дитина не потрапила в якусь небезпечну ситуацію, слід заздалегідь навчити її правилам поведінки. Поставте їй наступні запитання. Не виключено, що відповіді стануть для вас несподіванкою.

1. Що робити, якщо батьків немає вдома, а хтось намагається відчинити двері?
2. Візьмеш цукерку у незнайомої людини?
3. Що робити, якщо з розетки пішов дим, а нікого з дорослих немає вдома?
4. Незнайомий дорослий просить тебе про допомогу. Допоможеш йому?
5. Що потрібно робити, якщо на тебе нападає собака?
6. Ти підеши в гості до однолітків, з яким щойно познайомився?
7. Що робити, якщо відчув у будинку запах газу?
8. Якщо чекаєш на ліфт і до тебе підійшли незнайомці, ти пойдеш разом із ними?
9. Що слід робити, якщо помітив, що за тобою стежать?
10. Кому можна відчиняти двері, якщо ти сам удома?
11. Що ти робитимеш, якщо незнайомиць схопить тебе і не відпустить?
12. Як вчинити, якщо загубишся в натовпі людей?
13. Що будеш робити, якщо опинишся на вулиці під час грози?
14. Що робитимеш, якщо хтось в Інтернеті погрожує тобі або твоїм близьким?
15. Тебе покликали грати на замерзлу річку. Ти підеши?
16. Чи можна брати аптечку з ліками, якщо батьків немає вдома?

А ось і правильні відповіді:

1. Необхідно терміново зателефонувати батькам, а потім в поліцію (102) або службу порятунку (112). За цей час батьки зможуть по телефону попередити сусідів, і дитині нададуть допомогу.
2. У незнайомих людей брати їжу, іграшки та інші речі не можна в жодному разі!
3. При виникненні пожежі або загрози займання/витоку газу необхідно швидко вийти з квартири і набрати номер пожежної служби (101), служби порятунку (112) або служби газу (104). Самостійно грати пожежу категорично забороняється!
4. Коли людина потребує допомоги, то в першу чергу звертається до дорослих. Тому, якщо якийсь незнайомиць просить про допомогу, слід йому відповідати категорично відмовою. Відповідати потрібно швидко і відразу ж іти.
5. У ситуаціях з тваринами головне — зберігати спокій і не провокувати їх на агресію. Можна відволікти собаку за допомогою якого-небудь предмета,

наприклад шапки, парасольки. Потрібно поступово віддалятися, щоб не зустрічатися із собакою поглядом, не повертаючись до неї спиною.

6. Ходити до гостів до малознайомих людей, навіть однолітків, не можна.

7. Телефонуйте в службу порятунку (112) або службу газу (104). Навчати дитину не соромитися і не панікувати — краще помилковий виклик, ніж вибух.

8. На пропозицію зайти в ліфт з незнайомцями потрібно відповісти однозначно відмовою. Навчати дитину в такій ситуації відповісти, що вона чекає на батьків, які підійдуть.

9. Потрібно зайти в людне місце (супермаркет, перукарню, кафе) і вже звідти зателефонувати батькам і повідомити про стеження.

10. Чужим людям відчиняти двері категорично забороняється! Це стосується будь-яких незнайомих, незалежно від статі і віку.

11. Треба якомога швидше привернути увагу людей. Можна кричати і битися. Також можна бити по автомобілях, які стоїть поруч — можливо, спрацює сигналізація.

12. У такому випадку слід зберігати спокій. У натовпі необхідно поступово зміщуватися до краю, але не намагатися йти проти людського потоку.

13. Слід знайти безпечне укриття. Це може бути найближчий магазин або під'їзд. Треба триматися подалі від водойм, металокопалень і високих дерев.

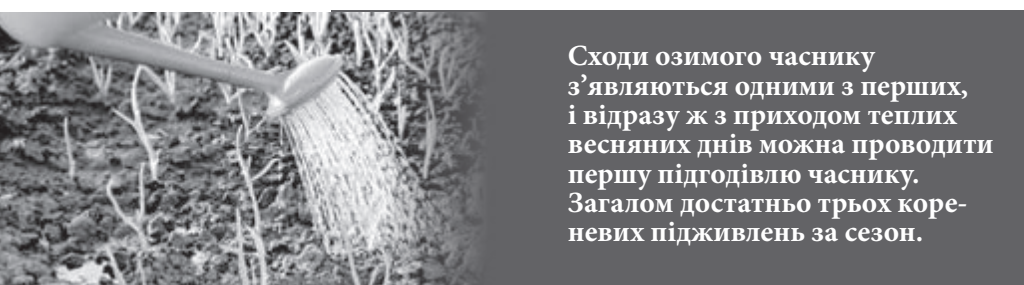
14. Про погрози будь-якого характеру слід негайно повідомити батькам, поліції або службі довіри.

15. Кататися на замерзлом водоемі без батьків категорично заборонено — винятків бути не може!

16. Щоб дитина усвідомлювала наслідки, батьки повинні пояснити небезпеку лікарських засобів. Брати аптечку і користуватися ліками за відсутності батьків не можна.

Дім, сад, город

Підживлення озимого часнику

Сходи озимого часнику з'являються одними з перших, і відразу ж з приходом теплих весняних днів можна проводити першу підгодівлю часнику. Загалом достатньо трьох кореневих підживлень за сезон.

Для першого підживлення використовують такі добрива і їх поєднання. **Варіант 1.** 1 столова ложка карбаміду (сечовини) на 10 літрів води. Витрата — приблизно 2 літри на квадратний метр. **Варіант 2.** 1 літр коров'яку. Для його приготування гній заливають водою у співвідношенні 1:5 і залишають на два тижні в теплому місці. Отриманий настій розводять у співвідношенні 1:10. Витрата — близько 8-10 літрів на квадратний метр. **Варіант 3.** 100 грамів ріжджів на 10 літрів води + 1/4 відрі скошеної трави на 8 літрів води. Тримати добу в теплому місці, а потім процідити і полити грядки. Витрата — 3 літри на квадратний метр.

Друге підживлення часнику проводять через два тижні після першого. Ще можна використовувати азотні складові, але до них рекомендується додавати калійно-фосфорні добрива. Ось кілька готових рецептів. **Варіант 1.** 2 чайні ложки сечовини + 2 чайні ложки хлористого калію на 10 літрів води.

Витрата — 3 літри на квадратний метр. **Варіант 2.** Настій коров'яку в пропорції 1:10 + 1 столова ложка нітрофоски на 10 літрів води. **Варіант 3.** 2 столові ложки нітроаммофоски на 10 літрів води. Витрата — 3 літри на квадратний метр.

З настанням літа часник починає формувати цибулину. **Третє підживлення часнику спрямоване на укрупнення зубчиків. Його, як правило, проводять у другій половині червня. Варіант 1.** 1,5 літри суперфосфату + 200 грамів золи на 10 літрів води. Витрата — 5 літрів на квадратний метр. **Варіант 2.** 2 столові ложки суперфосфату на 10 літрів води. Витрата — 4-5 літрів на квадратний метр. **Варіант 3.** 30 грамів суперфосфату + 15 грамів сульфату калію на 10 літрів води. Витрата — 2 літри на квадратний метр. **Варіант 4.** 1 склянка золи на 10 літрів води. Витрата — 2 літри на квадратний метр.

Бажаємо вам великих врожаїв!

Добриво для ґрунту в березні

Березень — це період, коли можна починати роботи в саду і на городі.

Які добрива можна вносити в березні?

Одним з найважливіших процесів весняної підготовки городу вважається підживлення його добривами. Зробити це можна кількома способами:

• Внести органіку.

Розкидати по полю гній. Звичайно, він потрапить частину азоту, але не так багато, як під час осіннього внесення. Якщо необхідно обробити велику площу, то цей спосіб — оптимальний.

• Використовувати суперфосфат.

Він «пропалює» собі дорогу навіть крізь сніг, а фосфор з його складу, якому потрібен час для дисоціації з ґрунтовими рідинами, легше переноситься до коренів

рослин разом з талими водами.

Мінусом цього способу є значна втрата азоту, тому його необхідно вносити додатково, вже в квітні-травні, коли починається активна вегетація.

• Починаючи з середини березня, осінні ґрунтово-посіяні морозостійкі

сидерати. Наприклад, гірчицю білу. Сходи цієї рослини витримують температуру до -5°C.

Гірчицю скошують в кінці квітня, але не прибирають з поля. Під час весняної оранки її перероюють. Вона насичує ґрунт азотом, який життєво необхідний рослинам для повноцінного початку вегетації.

Як смажити картоплю

Все буде смачно

Вибираємо бульби

Овоч має бути твердим, гладким, без видимих пошкоджень, жовтого, а краще рожевого кольору. Така картопля має низький вміст крохмалю, завдяки чому при смаженні буде зберігати форму.

Готуємо овоч до смаження

На цьому етапі наше завдання – позбутися надлишку крохмалю. Для цього очищені бульби замочити у воді хоча б на годину-півтори. Якщо ж часу немає, ретельно промийте холодною водою.

Вельми промийте картоплю паперовою серветкою або на рушнику. Це обов'язкова запорука того, що вона не втратить форму при смаженні від надлишку вологи.

Форма і розмір значення мають

Ідеальна нарізка – брусокчи сантиметрової ширини. Це дасть змогу не пересушити страву, рівномірно просмажити.

Дно — товсте, борти — високі

Картопля на сковороді потребує багато місця. Важливо, щоб було товсте дно — чавунне або сталеве.

Якщо будете смажити картоплю невеликими порціями, зменш ймовірність того, що шматочки злипнуться. Високі борти і антипригарне покриття істотно полегшать зусилля при перемішуванні.

Смажена картопля — чудове хіт-парад страв для любителів поїсти з апетитом і без особливих витрат сил, часу і грошей. Цілком логічно смажити картоплю швидко, смачно й зі скоринкою?

Жир

Надайте перевагу рафінованій соняшниковій олії. Вона не піниться, не димить і не дає стороннього присмаку.

Особливо ніжною страва виходить на вершковому маслі. Однак воно швидко підгорає. Оптиміальний варіант — на кілограм картоплі використати 8 ст. л. олії та 2 ст. л. вершкового масла. Якщо не боїтеся зайвих калорій — смажте на салі. При цьому шкварки краще видалити і додати наприкінці приготування.

Як смажити картоплю

Для отримання золотистої хрусткої скоринки викладайте нарізку на розпечену сковороду з жиром. Смажте на середньому вогні. Кращий варіант готування — в один шар, максимум — у два.

Не варто чіпати картоплю хоча б хвилину п'ять. Тільки коли на нижньому шарі з'явиться золотава скоринка, шпателем рухом лопатки перевертайте весь пласт. Повторіть один-два рази. Готуйте страву 20-25 хвилин, не накриваючи. Під кришкою вийде тушкована картопля: теж смачна, але не смажена.

Перед останнім перемішуванням смажену бульбу посоліть і поперчіть. За бажання додайте петрушку, кріп, тертий часник, розмарин.

А ось цибулю і гриби, якщо плануєте поєднати з картоплею, обсмажте окремо. Додайте їх в загальну сковороду за п'ять хвилин до завершення процесу.

Рецепти Складові фрі в духовці

Складові: 6 бульб картоплі, 2 яйця, сіль і спеції за смаком.

Приготування. Відокремте білки від жовтків, збийте їх і змішайте з сіллю, чорним перцем і паприкою.

Наріжте очищену картоплю брусочками. З'єднайте з картоплею сумішшю. Щоб жожен брусочок покритися сумішшю.

Застеліть деко пекарським папером, розкладіть на ньому всі брусочки і запікайте в духовці, розігрітій до 200 градусів, 10-15 хвилин. Приберіть папір і продовжуйте підсмажувати картоплю до хрусткої скоринки.

Пай солодкою

Складові: 500 грамів картоплі, 200 мл соняшникової олії, крохмаль (для присипки), сіль за смаком.

Приготування. Очищені бульби наріжте гострим ножом максимально тонко або скористайтеся терткою для корейської моркви. Вистеліть стружку на рушник і обсушіть.

Просійте картопляний крохмаль, додайте сіль і обкачайте в ньому соломку.

Картоплю обсмажте порціями на трох розігрітій сковороді протягом двох-трьох хвилин. Відразу ж просушіть на паперовому рушнику, інакше через зайвий жир скоринка не буде хрусткою.

Важливо. Картопляну стружку потрібно смажити у великій кількості олії і маленькими порціями.

Пай вживають в їжу гарячим. Але і холодним він не втратить хрусткі якості.

Смажена картопля з печінкою

Це неймовірно смачна і ситна страва. Основна перевага — готується дуже швидко.

Складові: 400 грамів курячої печінки, 6 бульб картоплі, 1-2 цибулини, 120 мл олії, сіль і прянощі за смаком.

Приготування. Очистіть картоплю і наріжте тонкою соломкою.

Печінку розріжте навпіл. На розпеченій сковорідці з олією обсмажте картоплю до утворення золотистої скоринки. Додайте подрібнену цибулю і невідкладно на один бік картоплі, обсмажте її 5-7 хвилин. Потім акуратно перемішайте печінку з картоплею, посоліть, додайте улюблені прянощі, прикрийте кришкою і доведіть до готовності. Подавайте гарячою.

Картопля по-селянськи в мультиварці

Складові: 7 бульб картоплі, 50 грамів сала, 3 яйця, сіль і зелень за смаком.

Приготування. Очищені картоплини наріжте. Підсмажте невеликі «шматочки сала в мультиварці на програмі «Смаження». Опустіть картоплю в розпечений жир. Дочекайтеся утворення скоринки знизу і обережно переверніть. Час приготування — 45 хвилин.

Посоліть. Залийте збитими яйцями. Через п'ять хвилин страву готова. Перед подачею на стіл посипте зеленню.

Смачного!

Дитячий майданчик

Знайди відмінності

Загадки

Тане сніжок, зеленіє лужок,
День прибуває — коли це буває?

(Навесні)

Три брати ідуть по світу —
Від брати назустріч літу.
Перший пройде — тане лід,
Другий пройде — всюди квіт,
Третій пройде — укрива
Землю шовкова трава!
Нерозлучні три брати.
Не стрічався з ними ти?
(Березень, квітень, травень)

Подивіться — на горбочку
Он біліє дивне очко.
Хто ж це дивиться так ніжно?
Дитинча весни — ...
(підсніжник)

ВЕСНА ІДЕ

Ще зовсім недавно важко було променям сонечка пробитися крізь хмари. Вони, волохаті, неначе брудні, нависають над землею, а ми поглядаємо на небо, питаємо:

— Коли ж ти, сонечко любе, розтопиш весь сніг і сріблясті струмки поплинуть у річки, в яри?

Та ось повертаєшся зі школи і мружиш очі від яскравого світла. Сонце вже бавиться. Ще не припікає як слід, а тільки лагідно торкається обличчя.

Це ж березень настав — перший місяць весни! А чи розвісили ви шпаківні? Уже мчать до нас з далеких країв заклопотані, веселі шпаки. І потрібна їм хатина, щоб вивести своїх дітей. Спочатку прилітають самці, а через кілька днів і їхні подружки — самички. Так само з'являються по черзі й жайворонки та зяблики, теж наші перші весняні гості.

Жайворонки оселяються на ланах. Зяблики — в лісах, гайках, парках, садах. Незабаром і почуємо їхні гучні, веселі, весняні пісні.

На щезаючому схилі зацвіли перші весняні мати-й-мачухи — яскраво-жовті, ніби краплини вранішнього сонця. З-під торішнього листя соромітливо виставив свого фіолетового квітку волохатий лист. Щоб не боятися нічного холоду, він вбрався у пухнасту шубу.

Погляньте, муха вже гріється на сонечку, ще млява, неповоротка, але вже пряде лапками, гладить ними себе по черевцю. Це вона чепуриться.

А по-справжньому сонце почне припікати вже після 21 березня, коли день зрівняється з ніччю. А далі дні почнуть збільшуватись, а ночі — коротшати... Йде справжня весна, щоб враз перемогти зиму.

Олександр КОПИЛЕНКО.

Перші крапельки весни

Ще навколо біло-біло,
Та вже сонечко припігло.
І з-під стріхи: кап-капу! —
Прямо цуцику на лапу.

Цуцик носа підставляє,
Цуцик хвостика махає:
Він радіє довгожданим
Першим крапелькам весняним.

Г. БОЙКО

Весна

- Що з весною настає?
- Сніг у полі розтає.
- А чому то так буває?
- Сонце його пригріває.
- Що ж синіє на землі?
- Ніжні проліски малі.
- А що пнеється з-під листа?
- То травичка вироста.
- А над полем що бринить?
- Любий жайворон дзвенить.

Катерина ПЕРЕЛІСНА.

